

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke zondag

Abonnementsprijs: 500 fr. per jaar

Postcheckrekening Nr 3185.22

Beheer en Redactie: Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

De wet van 30 april 1958 betreffende de wederzijdse rechten en plichten der echtgenoten

1. De wet van 30 april 1958 betreffende de wederzijdse rechten en plichten der echtgenoten is het eerste deel van een tweeluik dat er toe strekt, rekening houdend met de evolutie der feiten en ideeën, de juridische ontvoogding van de gehuwde vrouw te voltrekken (1). De thans gestemde wet maakt een einde aan het gezag van de man en de handelingsonbekwaamheid van de gehuwde vrouw zoals die vastgelegd waren in de artikelen 213a, 215 en 217 van het B.W. Opdat de juridische gelijkheid tussen man en vrouw evenwel haar volle uitwerking zou kunnen hebben is het nodig dat ook de bepalingen van het Wetboek betreffende het huwelijksgoederenstelsel en de daaruit vloeiende machten van de man zouden gewijzigd en versoepeld worden. Het is daarom dat een tweede ontwerp, thans nog ter studie bij de afdeling wetgeving van de Raad van State, meer bepaaldelijk de omwerking van de artikelen 1387 tot 1561 van het B.W. beoogt (2).

2. Het zwaartepunt van de nieuwe wet is ongetwijfeld gelegen in het nieuwe artikel 214 B.W. waarin wordt gezegd dat het huwelijk de burgerlijke bekwaamheid van de echtgenoten niet wijzigt. De aanvaarding van dit essentiële principe had voor gevolg dat de wetsbepalingen waarin de regels voorkomen die de machtiging van de man of van de rechter beheersen, dienden opgegeven of aangepast. Daarnaast heeft de wet van 30 april 1958 eveneens wijzigingen aangebracht aan het vaststellen der echtelijke woning, het drijven van een handel of het uitoefenen van een beroep door een der echtgenoten, de bijdrage in de behoeften van het huishouden en de tussenkomst van de voorzitter der rechtbank wanneer een der echtgenoten ernstig zijn plichten verzuimt.

Onze taak zal er zich toe beperken de nieuwigheden door de wet van 30 april 1958 ingevoerd aan te wijzen en te onderzoeken in hoeverre aan vroeger in de rechtspraak en rechtsleer opgerezen betwistingen een einde wordt gesteld.

3. In artikel 1 der wet vinden we de gewijzigde tekst der artikelen 212 en 226 van het Burgerlijk Wetboek welke we zoveel mogelijk in hun volgorde zullen bespreken.

Wat het nieuwe *artikel 212 B.W.* betreft, hierin worden zoals voorheen de huwelijksverplichtingen van getrouwheid, hulp en bijstand opgesomd voorafgegaan door de verplichting tot samenwonen vroeger geregeld door artikel 214a B.W. Dit artikel verandert niets aan de wetgeving van 1932 en vereist derhalve geen commentaar.

4. *Artikel 213* bepaalt waar de verplichting tot samenwoning zal worden volbracht. Het is hier dat de wetgever een nieuw begrip heeft ingevoerd. Waar in de wet van 20 juli 1932 sprake is van echtelijke *woonplaats* heeft de huidige wetgever gemeend om praktische redenen de verhoudingen der echtgenoten te moeten regelen door te verwijzen naar de echtelijke *verblijfplaats* (3).

Deze terminologie werd in het oorspronkelijke wetsontwerp gekozen omdat volgens artikel 108 B.W. de gehuwde vrouw haar woonplaats heeft bij de man, zodat de echtelijke woning strikt genomen steeds samenvalt met de woonplaats van de man ongeacht het feit of de echtgenoten aldaar werkelijk hebben samengewoond. Het is nochtans de plaats waar de verplichting tot samenwoning laatst werd vervuld die volgens het ontwerp de bevoegdheid ratione loci der rechtbank in geval van gezinsgeschillen moest bepalen. Vandaar dat men van oordeel was dat de term echtelijke verblijfplaats beter de feitelijke toestand die men op het oog had aanduidde (4). Voor het overige, en in haar betrekkingen met derden, zou de vrouw evenwel overeenkomstig artikel 108 B.W. haar woonplaats bij de man behouden.

5. De Senaatscommissie meende echter terecht dat de handhaving van artikel 108 B.W. betreffende de woonplaats der gehuwde vrouw geen zin meer had daar dit artikel niets anders was dan een uitvloeisel van het gezag van de man zoals vastgesteld in artikel 214 dat door de huidige wet werd opgeheven. Daarenboven konden tegen de eenheid van woonplaats der echtgenoten belangrijke bezwaren worden aangevoerd (5). Op voorstel van de Senaatscommissie werd derhalve de eerste volzin van artikel 108 geschrapt. Dientengevolge is het dus mogelijk dat de echtgenoten een afzonderlijke woonplaats hebben en

daarnaast een echtelijke verblijfplaats waar de verplichting tot samenwoning dient uitgeoefend. Deze echtelijke verblijfplaats zal weliswaar meestal samenvallen met de woonplaats der echtgenoten of van één hunner, maar niet noodzakelijk.

6. Hoe wordt de echtelijke verblijfplaats nu bepaald?

Artikel 213 voorziet dat deze in gemeenschappelijk overleg door de echtgenoten wordt vastgesteld. Bij gebreke aan overeenstemming zal de man evenwel mogen beslissen. Dit schamel overblijfsel van het gezag van de man dat de wetgever om opportuniteitsredenen behield ⁽⁶⁾, wordt echter onmiddellijk beknot door de mogelijkheid die aan de voruw wordt geboden zich tot de rechtbank te wenden dewelke, indien er wettige redenen aanwezig zijn, een andere echtelijke verblijfplaats door de voruw aangeduid aan de man kan opleggen.

Hiermee heeft de wetgever klaarblijkelijk beoogd de gelijkheid der sexen zo nauwgezet mogelijk te eerbiedigen. Toch kan het nut van dergelijk verhaal bij rechtbank ten eerste worden betwijfeld. Immers wanneer er bij de echtgenoten reeds een dusdanig ernstig conflict bestaat voor het vaststellen van de echtelijke verblijfplaats dat op de rechtbank wordt beroep gedaan, is het zeer waarschijnlijk dat de in het ongelijk gestelde echtgenoot zich niet bij deze beslissing zal neerleggen.

7. Men zou kunnen zeggen dat het nut van een vaststelling der echtelijke verblijfplaats in dit geval is dat, bij feitelijke scheiding, de vrouw niet meer a priori moet bewijzen dat zij aan de verplichting tot samenwonen is tekort gekomen. Nochtans bepaalt de Memorie van toelichting ⁽⁷⁾ dat het vermogen dat aan de vrouw toelaat beroep te doen op de rechtbank tot vaststelling van de echtelijke verblijfplaats, geen afbreuk doet aan het beginsel door rechtspraak en rechtsleer aanvaard volgens hetwelk de verplichting tot samenwonen is geschorst wanneer de man aan zijn vrouw geen behoorlijke woning verschaft of wanneer het samenwonen de veiligheid of de waardigheid der vrouw in gevaar brengt. Zij kan zich alsdan ook tot de rechtbank wenden ten einde een afzonderlijke verblijfplaats te bekomen. Gezien de nieuwe regelen tot bepaling der echtelijke verblijfplaats zou volgens de Senaatscommissie het recht een afzonderlijke verblijfplaats aan te vragen trouwens niet alleen aan de vrouw maar in uitzonderlijke gevallen ook aan de man dienen toegekend.

8. Uit hetgeen voorafgaat volgt dus dat de echtgenoten niet alleen een afzonderlijke woonplaats kunnen hebben en een echtelijke verblijfplaats maar dat een van hen ook nog een afzonderlijke verblijfplaats kan hebben. Een dergelijke toestand kan vanzelfsprekend tot verwarring aanleiding geven. Om zulks te vermijden ware het o.i. nodig geweest de regelen voor het vaststellen der woonplaats zoals bepaald in de Code Napoleon volledig te herzien. Inderdaad, geen enkel uitwendig teken laat nog met zekerheid toe te zeggen waar een persoon zijn woonplaats heeft. Alles herleidt zich tot een kwestie van bedoeling. De rechtspraak neemt zelfs aan dat de inschrijvingen in de bevolkingsregisters in dit verband niet bewijskrachtig zijn ⁽⁸⁾.

Ware het dan ook niet wenselijk het begrip woonplaats te doen samenvallen met de plaats waar men in feite gewoonlijk verblijft houdt en het centrum van zijn private en familiebelangen heeft ⁽⁹⁾, en ander-

zijds aan te nemen dat men met het oog op de uitoefening van zijn beroepsactiviteiten een speciale woonplaats kan bezitten ⁽¹⁰⁾.

Aldus zou het niet meer nodig zijn het begrip echtelijke verblijfplaats in de plaats te doen treden van de echtelijke woonplaats. Immers tot nog toe werd aan de verblijfplaats slechts uitzonderlijk en dan alleen ten suppletieve titel enige juridische draagwijdte verleend. In de nieuwe wet verdringt het begrip verblijfplaats de woonplaats, uitsluitend wegens de moeilijkheden van bewijs.

9. Artikel 214 verkondigt het belangrijk principe dat het huwelijk aan de burgerlijke bekwaamheid van de vrouw geen afbreuk doet. Voor de vrouw die gehuwd is onder een gemeenschapstelsel is deze bekwaamheid vooralsnog theoretisch, daar de machten van de man inzake het beheer en beschikking der goederen ongewijzigd zijn gebleven. In sommige gevallen zou deze bekwaamheid zelfs nadelig kunnen zijn in zoverre dat een reeks tijdelijke bepalingen in artikel 8 der nieuwe wet dienden ingeschakeld.

10. In artikel 215 wordt bepaald dat elk der echtgenoten een beroep, een nijverheids- of handelsbedrijf kan uitoefenen zonder toestemming van de andere echtgenoot. Nochtans heeft deze laatste een verhaal in geval er een ernstig nadeel voor de stoffelijke of materiële belangen van hemzelf of van de minderjarige kinderen te vrezen is. Dit verhaal is wederkerig, zodat niet alleen de man zich kan verzetten tegen het uitoefenen van een handel of een beroep door de vrouw, maar ook omgekeerd de vrouw tegen het uitoefenen van een beroep of bedrijf door de man.

11. In de Senaatscommissie is het recht van verhaal sterk becristiseerd geworden. Eén der echtgenoten zou verhaal kunnen uitoefenen met de uitsluitende bedoeling zijn mede-echtgenoot te tergen. Anderzijds zouden voor het sluiten van een dienstcontract de werkgevers geneigd zijn voor gehuwde echtgenoten beider toestemming te eisen en dus liever met ongehuwde of gescheiden personen contracteren.

Men heeft uiteindelijk gemeend dit recht te moeten handhaven daar de ene echtgenoot zijn loopbaan zou kunnen gebroken zien door het uitoefenen van een onterend of vernederend beroep of bedrijf door de andere. Dit recht van verhaal zal nochtans slechts om zeer gewichtige redenen worden aangenomen. Ingeval deze zeer gewichtige redenen niet aanwezig zijn loopt de echtgenoot die het verhaal uitoefent niet alleen gevaar de proceskosten te moeten betalen maar ook tot schadevergoeding te worden veroordeeld wegens tergend en roekeloos geding.

12. In sommige gevallen is bovendien elk verhaal uitgesloten n.l. voor wat betreft het uitoefenen van openbare ambten en mandaten ⁽¹¹⁾.

Een openbaar ambt moet in de traditionele betekenis van het publiek recht worden verstaan. De wetgever heeft hier bedoeld de ambten waarvoor de Koning het benoemingsrecht heeft. De andere ambten, met name in de diensten van de rechterlijke macht, van het Parlement, van het Rekenhof, van het Leger, van de Rijkswacht, van de provincie en gemeenten, van het onderwijs vallen slechts onder toepassing van artikel 215 indien zij gelijkgesteld kunnen worden met de ambten bedoeld bij littera a) van artikel 3 van het K.B. van 2 oktober 1937 betreffende het statuut van het Rijkspersoneel ⁽¹²⁾.

Onder openbaar mandaat dient begrepen elk mandaat van politieke aard, zoals gemeenteraadslid,

schepen, provincieraadslid, bestendig afgevaardigde, volksvertegenwoordiger of senator ⁽¹³⁾.

13. Het uitoefenen van een verhaal heeft een schorsende werking in geval het beroep of bedrijf nog niet begonnen is, maar de voorzitter in kortgeding kan na een summier onderzoek bevelen dat het beroep of bedrijf voorlopig mag worden begonnen. Daar het vrij uitoefenen van een beroep of bedrijf de regel is zal hij dus, tenzij wanneer onmiddellijk zeer ernstige bezwaren aan het licht treden, de gevraagde toelating moeten verlenen.

14. *Artikel 216* waarin het gebruik van de naam van de andere echtgenoot in de beroeps- en handelsbetrekkingen wordt geregeld herneemt de vroegere bestaande bepalingen. Het voorziet evenwel een recht van verhaal voor de rechtbank bij intrekking van een gegeven bewilliging.

15. *Artikel 217* regelt de rechtspleging ingeval van verhaal uitgeoefend door één der echtgenoten wat betreft de vaststelling der echtelijke verblijfplaats, het uitoefenen van een beroep of bedrijf en het gebruiken van de naam van de andere echtgenoot in beroeps- en handelsbetrekkingen. De wetgever heeft de nadruk willen leggen op een snelle en goedkope procedure. Het verhaal wordt daarom uitgeoefend door middel van een verzoekschrift; het ambt van een pleitbezorger is facultatief en de rechtbank, na partijen of hun advocaten in raadkamer ⁽¹⁴⁾ te hebben gehoord, doet onverwijld in openbare zitting uitspraak. Op verzoek van een der echtgenoten wordt het vonnis door de griffier aan de andere echtgenoot ter kennis gebracht.

Beroep en verzet zijn mogelijk. Dit laatste kan geschieden hetzij bij verzoekschrift, hetzij bij deurwaardersexploot. Houdt het vonnis verbod in een werkzaamheid uit te oefenen waarvoor de inschrijving in het handelsregister vereist is dan wordt het bij uitbrekkel overgeschreven in een daartoe bestemd register. De uitgifte van het vonnis wordt door de griffier bovendien aan de griffie der Rechtbank van Koophandel toegezonden waar de referendaris ambtshalve tot verbetering of doorhaling der inschrijving overgaat.

16. *Artikel 218* handelt over de bijdrage der echtgenoten in de lasten van het huishouden. Het neemt grotendeels het bestaande artikel 214b B.W. over maar brengt daaraan toch enkele belangrijke verbeteringen.

De vrederechter kan aan de ene echtgenoot machtiging verlenen om niet alleen de opbrengst van de arbeid van de andere echtgenoot in ontvangst te nemen, maar ook alle geldsommen die aan deze door derden verschuldigd zijn benevens diens inkomsten of die welke hij krachtens de huwelijksvoorwaarden beheert.

Daar waar er onder de vroegere wetgeving betwisting bestond of de vrederechter machtiging mocht verlenen tot het in ontvangst nemen van kapitalen werd deze kwestie in bevestigende zin opgelost ⁽¹⁵⁾.

Bevoegd is de vrederechter van de laatste echtelijke verblijfplaats zoals bepaald in artikel 213. Ten gevolge van een in de Kamer ingediend amendement is eveneens de vrederechter der woonplaats van de tegenpartij bevoegd.

Deze toevoeging schijnt ons nochtans strijdig met de oorspronkelijke bedoelingen van de wetgever. Deze had immers speciaal het begrip echtelijke verblijfplaats in het leven geroepen om daaraan de bevoegd-

heid van de rechtbank inzake gezinsgeschillen vast te knopen. Door het opgeven van de uitsluitende bevoegdheid der rechtbank van de laatste echtelijke verblijfplaats heeft dit begrip terzelfdertijd een gedeelte van zijn bestaansreden verloren.

Welk was nu de rechtvaardiging van het ingediend amendement? Door de mogelijkheid ener keuze tussen de echtelijke verblijfplaats en de woonplaats der tegenpartij zullen aan de eisende partij soms verre en nutteloze verplaatsingen worden bespaard.

Indien men deze reden evenwel aanvaardde, waarom dan niet artikel 218 in overeenstemming gebracht met de wet van 10 februari 1953 die voor eisen in onderhoudsgeld gesteund op artikel 212 B.W. ook de bevoegdheid van de vrederechter van de woonplaats van de aanlegger voorziet?

17. Tot verlenen van een machtiging om te ontvangen beschikt de vrederechter over ruime middelen van onderzoek. Hij kan aan de echtgenoten en aan derden bevelen hem inlichtingen te verschaffen om de inkomsten van partijen vast te stellen. De door derden te verstrekken inlichtingen dienen schriftelijk aan de rechter medegedeeld te worden. Indien deze derden hieraan geen gevolg geven of de verstrekte inlichtingen onjuist of onvolledig blijken te zijn kan de vrederechter bevelen bij een gemotiveerd vonnis dat de derden op een bepaalde datum in persoon zullen gehoord worden. Om de juistheid of volledigheid der schriftelijk verstrekte inlichtingen te beoordelen moeten de partijen daarvan dan ook ter griffie kennis kunnen nemen.

De gedaagde derde alhoewel strafbaar met de in artikelen 263 e.v. W.B.R. gestelde straffen, wordt niet beschouwd als een getuige. De gronden van wraking zijn aldus niet toepasselijk. De Senaatscommissie oordeelde dat zulks strijdig zou zijn met de klaarblijkelijke wil van de wetgever, die ruime middelen van informatie ter beschikking van de vrederechter wenste te stellen.

De ambtenaren van het Bestuur der Directe belastingen zijn voor wat betreft het verstrekken van de in artikel 218 bedoelde inlichtingen ontslagen van de geheimhouding hun door de wetten op de inkomstenbelastingen opgelegd.

Wat de personen aangaat door het beroepsgeheim gehouden zoals advocaten en notarissen, kunnen deze zich slechts op dit beroepsgeheim beroepen in de door de rechtspraak aangenomen gevallen. De briefwisseling van notarissen met cliënten dient dus nooit voorgebracht; de notaris zal evenwel verplicht zijn opgave te doen van de bij hem gedeponeerde gelden of waarden.

18. Eens de machtiging verleend blijft zij bestaan tot zolang er niet anders over beslist is. Tijdens de besprekingen in de Senaat werd uitdrukkelijk de door sommige vrederechters gehuldigde rechtspraak afgekeurd waarbij slechts machtiging wordt verleend voor een beperkte duur.

Daar artikel 218 het vroegere artikel 214b B.W. overneemt, spreekt het vanzelf dat de onschuldige echtgenoot, zoals vroeger, een gewoon onderhoudsgeld op grond van artikel 212 kan vragen. In dit geval zou echter de vrederechter nog met meer reden moeten kunnen beschikken over de onderzoeksmaatregelen voorzien door artikel 218. Immers de veroordeling tot een onderhoudsgeld van gemeen recht zal gewoonlijk gevraagd worden wanneer de andere echtgenoot niet in vast dienstverband werkt zodat zijn inkomsten alsdan het moeilijkst te achterhalen zijn.

19. *Artikel 219* zet de rechtspleging uiteen inzake de bijdrage in de lasten van het huishouden. Twee belangrijke verbeteringen werden aan de procedure der bestaande wetgeving aangebracht. In de eerste plaats is de kennisgeving van het vonnis door de griffier aan beide partijen verplichtend, zelfs indien het vonnis op tegenspraak is gewezen. Deze bepaling is zeer gelukkig omdat hierdoor wordt vermeden dat wanneer een zaak door de vrederechter in beraad wordt gehouden, partijen te laat kennis krijgen van het uitgesproken vonnis, zodat het gezien de korte termijnen van beroep in kracht van gewijsde is getreden.

20. Ten tweede voorziet de nieuwe wet dat het vonnis niet alleen tegen de tegenwoordige derde schuldenaar kan ingeroepen worden maar tegen alle andere derden die achteraf schuldenaar zouden worden. Weliswaar zou men kunnen volhouden dat reeds op grond van de vroegere wetgeving de vrederechter een algemene machtiging mocht verlenen ⁽¹⁶⁾. Inderdaad in artikel 214 g. werd gesproken van derden schuldenaars in het meervoud. In de praktijk echter werd deze zienswijze met zeer veel schroom aanvaard. Daar waar sommige vrederechters meenden in geen geval een algemene machtiging te kunnen verlenen, stonden anderen ze slechts toe wanneer de kwade trouw van de zich verwerende echtgenoot bewezen was.

De huidige wet stelt aan alle betwisting op dit punt een einde. Toch dient evenwel voorbehoud gemaakt wat betreft het in ontvangst nemen van kapitalen waar de machtiging, om gebeurlijke misbruiken te voorkomen, tot een bepaalde schuldenaar zou dienen beperkt te worden. Het is de vrederechter ten andere mogelijk zulks te doen daar hij de voorwaarden vaststelt onder dewelke hij machtiging verleent.

21. In de laatste alinea van artikel 219 treffen we eveneens een zeer belangrijk beginsel aan dat aan menigvuldige twisten in rechtspraak en rechtsleer een einde stelt. Deze alinea luidt: «het vonnis blijft uitvoerbaar niettegenstaande de latere indiening van een eis tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed, totdat de rechtbank of de rechter in kortgeding uitspraak doet.» ⁽¹⁷⁾.

Het feit dat de rechtsleer en een gedeelte van de rechtspraak onder de vroegere wet voorstonden dat door het inleiden van een echtscheidingsgeding of geding tot scheiding van tafel en bed de voorzitter in kortgeding uitsluitend bevoegd werd om voorlopige maatregelen te nemen, had in de praktijk tot onbillijke toestanden geleid. Inderdaad ten einde aan de afhoudingen op zijn loon te ontsnappen stelde de man dikwijls een zuiver fantasistieke echtscheiding in tegen zijn vrouw waardoor de voorzitter in kortgeding bevoegd werd over het toestaan van een onderhoudsgeld te oordelen terwijl aan de bevoegdheid van de vrederechter voor het verder verlenen van een machtiging een einde kwam. Weliswaar nam zekere rechtspraak aan dat men in dit geval met wetsontduiking te doen had ⁽¹⁸⁾. Maar toch moest alsdan de kwade trouw van de man bewezen zijn.

22. De rechtspraak en rechtsleer die de uitsluitende bevoegdheid van de heer voorzitter in kortgeding tijdens de procedure in echtscheiding of scheiding van tafel en bed aannam was nochtans verdeeld betreffende het lot van de voordien door de heer voorzitter verleende machtiging. Volgens sommigen was het louter neerleggen van een rekwest voldoende om aan

de verleende machtiging door de vrederechter een einde te stellen, anderen nog meenden dat het de voorzitter in kortgeding was die de beslissing van de heer vrederechter moest teniet doen ⁽¹⁹⁾; meestal oordeelde de rechtspraak evenwel dat het de vrederechter was die machtiging had verleend die deze moest intrekken ⁽²⁰⁾. De nieuwe wet lost dit twistpunt op door te bepalen dat het vonnis door de heer vrederechter verleend zijn uitwerking blijft behouden totdat een beslissing van de voorzitter in kortgeding of van de rechtbank tussenkomt. Het is dus deze beslissing die het vroeger verleende vonnis opheft.

23. *Artikel 220* betreft de machtiging tot ontvangen ingeval de andere echtgenoot afwezig, ontzet is of in de onmogelijkheid zijn wil te doen kennen. Het is de overname van artikel 214 i der oude wet. Het verzoekschrift is echter niet meer vrijgesteld van de formaliteiten van zegel en registratie, respectievelijk 20 fr. en 70 fr.

24. *Artikel 221* heeft betrekking op de dringende en voorlopige maatregelen die de voorzitter der rechtbank van eerste aanleg in het belang van één der echtgenoten en der kinderen kan nemen wanneer de andere echtgenoot ernstig zijn plichten verzuimt. Dit artikel steunt op het vroegere artikel 214 j, maar verbetert het aan de hand van de bestaande rechtspraak. Het principe des discretionnaire macht van de voorzitter blijft evenwel behouden.

25. In par. 1 wordt bepaald dat de voorzitter verbod kan opleggen niet alleen de gemeenschappelijke roerende en onroerende goederen te vervreemden maar ook de eigen goederen. Het Hof van Cassatie in zijn arrest van 30 jan. 1949 ⁽²¹⁾ had reeds een dergelijk standpunt ingenomen alhoewel de voorbereidende werken der wet van 1932 daarover nochtans twijfel lieten.

Tevens wordt in de nieuwe wet het begrip vervreemden gepreciseerd door verwijzing naar de hypotheekwet. Het verbod om te vervreemden wordt verder aangevuld met dat om te hypothekeren of in pand te geven.

De voorzitter kan ook de verplaatsing van meubelen verbieden behoudens aanwijzing van die welke hij aan één van beide echtgenoten toevertrouwt voor zijn persoonlijk gebruik. In de tekst van het oude artikel 214 j stond vermeld «behoudens nadere bepaling van die waarover hij aan de ene of de andere echtgenoot de vrije beschikking zou toekennen». Strict genomen betekende dit dat deze echtgenoot de aan hem toegewezen meubelen zou kunnen te gelde maken wat evenwel geenszins de bedoeling was van de wetgever van 1932. De nieuwe tekst drukt thans op dit punt de bedoeling van de wetgever nauwkeuriger uit.

Ten einde een betere tenuitvoerlegging van zijn beslissing te verzekeren kan de voorzitter de echtgenoot die de meubelen onder zich heeft verplichten borg te stellen of van voldoende gegoedheid te doen blijken.

De Kamercommissie drukte de wens uit dat de voorzitter telkens de geldigheidsduur van de verschillende verbodsbepalingen zou bepalen.

26. Par. 2 regelt de procedure dewelke in de wet van 1932 volkomen onbesproken werd gelaten. Theoretisch zou men onder de wet van 1932 mondeling aan de voorzitter voorlopige en spoedeisende maatregelen hebben kunnen vragen. Het Hof van Cassatie ⁽²²⁾ had tegen deze afwezigheid van procedure reeds gereageerd door te bepalen dat de vordering

diende ingeleid door middel van een verzoekschrift aan de heer voorzitter der Rechtbank aangeboden en vervolgd in aanwezigheid van de andere echtgenoot of nadat deze behoorlijk opgeroepen was.

Het nieuwe artikel 221 herstelt de tekortkomingen van artikel 214 j door het instellen van een vereenvoudigde rechtspleging. Op schriftelijk verzoek worden de echtgenoten door de griffier bij de voorzitter geroepen, die uitspraak doet binnen de vijftien dagen na de datum van het verzoekschrift. Het ambt van pleitbezorger, in sommige rechtbanken voorheen verplichtend gemaakt, is facultatief.

De oproeping van de griffie vermeldt het voorwerp van het verzoek. Dit opdat de andere echtgenoot zijn verdediging zou kunnen voorbereiden en dus reeds ter zitting eventuele bewijsstukken zou kunnen medebrengen. De vermelding van het voorwerp der vordering heeft evenwel niet dezelfde betekenis als in artikel 63, 3° van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

27. Par. 3 behandelt de openbaarheid van dit bevel door de heer voorzitter verleend. Dezes beschikking wordt op verzoek van de echtgenoot die ze verkregen heeft door de griffier aan de andere echtgenoot medegedeeld. Door deze kennisgeving wordt verhinderd dat de andere echtgenoot daden zou stellen strijdig met het bevelschrift onder voorwendsel van dit laatste geen kennis te hebben.

Het verbod roerende goederen te vervreemden of ze te vernielen wordt gesanctionneerd door strafbepalingen voorzien in artikel 6 der wet.

Wat de onroerende goederen betreft is er naast de bestaande overschrijving ter griffie een speciale vorm van openbaarmaking voorzien. Een uittreksel van de beschikking van de voorzitter inhoudende verbod tot vervreemden of hypotheekeren van onroerende goederen wordt op verzoek van de echtgenoot die ze heeft verkregen overgeschreven in het daartoe bestemd register ten hypotheekkantore (23). Deze overschrijving geldt voor de in de beschikking bepaalde duur zoniet voor zes maanden.

De overschrijving kan doorgehaald worden met toestemming van de andere echtgenoot of diens recht-hebbende of krachtens een nieuw bevel van de voorzitter.

28. In de Kamercommissie is door sommige leden fel aangedrongen opdat tegen de beslissingen van de heer voorzitter beroep zou mogelijk zijn. Uiteindelijk werd een dergelijk beroep verworpen omdat men hier te doen had met een familiale proceduur, waar dringende oplossingen geboden zijn. Ook werd aangevoerd dat het Hof de toestand van partijen zeker niet zo goed zal kennen als de voorzitter van de rechtbank wat alleszins geen overtuigend argument is. Nochtans blijft overeenkomstig de bestaande rechtspraak beroep mogelijk wegens onbevoegdheid of machtoverschrijding (24). Daarbij kan de voorzitter zijn beslissing ten allen tijde wijzigen of intrekken.

29. In *Artikel 222* wordt aan de echtgenoot die verbod vraagt van, voor hypotheek vatbare goederen te vervreemden of te hypotheekeren toegelaten onmiddellijk de nodige bewarende maatregelen te treffen. Bij de indiening van het verzoekschrift kan deze echtgenoot inderdaad eisen dat door de griffier een akte zou worden opgemaakt met aanduiding van de in het verzoekschrift bedoelde goederen. De aldus opgemaakte akte kan na machtiging van de voorzit-

ter (25) onverwijld aan de bevoegde hypotheekbe-waarder ter overschrijving worden overgemaakt. Hier-door worden derden van het instellen ener vordering in kennis gesteld.

De overschrijving houdt op gevolgen te hebben wanneer zij wordt doorgehaald met toestemming van de andere echtgenoot of diens rechthebbenden, wanneer de eis onontvankelijkheid of ongegrond wordt verklaard, of na inschrijving van de beschikking van de voorzitter die de eis gegrond verklaard.

Voor wat betreft de doorhaling der overschrijving wordt verwezen naar de hypotheekwet (zie *artikel 223*).

30. *Artikel 224* handelt over de bewarende maatregelen wanneer in het verzoekschrift verbod wordt gevraagd tot het vervreemden van roerende goederen op schuldvorderingen. Om de doelmatigheid van een eventuele beslissing van de voorzitter te verzekeren kan met dezes machtiging, in geval van volstreckte noodzaak, de eisende echtgenoot onmiddellijk verzet doen in handen van de andere echtgenoot of van een derde.

Dit verzet geschiedt bij deurwaardersexploot en geldt als verbod van vervreemding of verplaatsing der goederen tot op de datum van de beschikking waarbij over de waarde van het verzoekschrift wordt beslist.

31. *Artikel 225* bepaalt welke de gevolgen zijn van de akten betreffende onroerende goederen die in strijd met een verbodsbeschikking van de voorzitter of een verzoekschrift tot verbod overgeschreven in de registers en gedurende hun geldigheidstermijn werden verricht. Drie mogelijke sancties werden onderzocht: volstreckte nietigheid, betrekkelijke nietigheid en niet tegenstelbaarheid. Uiteindelijk werd het stelsel der betrekkelijke nietigheid aangenomen. Deze nietigheid kan dus enkel door de andere echtgenoot ingeroepen worden maar geldt erga omnes.

32. *Artikel 226* bepaalt de regelen betreffende de oproepingen en kennisgevingen waarmee de griffier van de vrederechter of van de voorzitter der rechtbank is belast. Zij worden gedaan onder bij de post aange-tekende omslag en tegen ontvangstbewijs. Worden zij gericht aan de echtgenote dan bevatten zij eventueel een voor ensluidend verklaard afschrift van het ge-wezen vonnis. De kennisgeving wordt geacht verricht te zijn vijf dagen na de dag daarop de omslag bij de post is afgegeven. Het betreft hier een vermoeden juris et de jure.

Daarnaast wordt in artikel 226 uitdrukkelijk bepaald dat partijen de betekeningen kunnen laten doen door deurwaarder. Hiermee wordt door de wetgever als algemeen beginsel te kennen gegeven dat naast de vereenvoudigde rechtspleging in alle gevallen de proceduur van gemeen recht kan worden gevolgd.

33. In *artikel 2* van de wet van 30 april 1958 wordt artikel 234 van het B. W. vervangen door een nieuwe tekst die bepaalt dat de eis tot echtscheiding wegens een bepaalde oorzaak slechts kan ingesteld worden voor de rechtbank van het arrondissement van de laatste echtelijke verblijfplaats, feitelijk begrip inge-voerd door het nieuwe artikel 213, of van de woon-plaats van de verweerder, dit ten gevolge van een in de Kamer ingediend amendement.

Niettemin blijft het principe gelden dat de be-voegdheid ratione loci in echtscheiding niet van open-bare orde is (26).

34. *Artikel 3* der wet is ongetwijfeld een zeer belangrijke bepaling. Dit artikel houdende aanvulling van artikel 268 B.W. dient onmiddellijk in verband gebracht met artikel 219 laatste alinea. Het heeft tot doel de kwade vrouw te keer te gaan van de echtgenoot die, ten einde aan de gevolgen van een door de vrederechter verleende machtiging op grond van artikel 218 te ontsnappen, een fictieve procedure tot echtscheiding inleidt.

35. De oorspronkelijke tekst als gevolg van een in de Senaat ingediend en gestemd amendement luidde: « Artikel 268 B.W. wordt aangevuld met een tweede lid; artikel 218, tweede lid, is toepasselijk op de uitvoering van de voorlopige maatregelen in zake verplichting tot onderhoud ».

De Kamercommissie meende deze tekst te moeten splitsen. Het eerste deel werd ondergebracht in artikel 219 par. 6. Hierbij werd voorzien dat de machtiging door de vrederechter verleend na het inleiden van een rekwist tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed zijn uitwerking behoudt totdat de voorzitter in kortgeding of de rechtbank uitspraak doet. Het tweede deel bepaalt dat de voorzitter in kortgeding dezelfde machten kan uitoefenen als bij artikel 218 aan de vrederechter worden verleend.

36. Daar waar de oorspronkelijk in de Senaat gestemde tekst toeliet aan de vrederechter een machtiging tot ontvangen te verlenen, ter uitvoering van een beslissing in zake onderhoudsgeld, en hiermee een tot dan toe in de rechtspraak en rechtsleer fel omstreden vraag oploste, meende de Kamercommissie deze tekst niet te kunnen handhaven.

Zij voerde ertegen twee bezwaren aan: in de eerste plaats is het toevertrouwen aan de vrederechter van de tenuitvoerlegging ener beschikking van de voorzitter der rechtbank in strijd met de wet op de bevoegdheid van 25 maart 1876 en meer bepaaldelijk met de artikels 6 en 51 dezer wet; in de tweede plaats is er een belangrijk onderscheid tussen een onderhoudsuitkering en een overdracht van loon, de onderhoudsuitkering gesteund zijnde op een schuldvorderingsrecht en de overdracht van loon op een gerechtelijk mandaat waarvan de uitwerking ten opzichte van derden verschilt. Daarom oordeelde de commissie dat de voorzitter in kortgeding zelf een machtiging moest kunnen verlenen zoals de vrederechter vóór het inleiden van een procedure tot echtscheiding of scheiding van tafel en bed (27). De voorzitter kan dus loon of andere sommen overdragen en beschikt over dezelfde middelen van onderzoek als voorzien in artikel 218. Nochtans behoudt de rechtspleging in kortgeding haar eigen karakter. Artikel 219 is niet toepasselijk uitgezonderd de bepaling dat de beschikking van de voorzitter ook zal kunnen ingeroepen worden tegen toekomstige derden schuldenaars na betekening van het vonnis hun gedaan bij deurwaardersexploot.

37. Waar de commissie beoogde door de voorzitter bevoegd te maken een meer juridische oplossing na te streven, kan evenwel betwijfeld worden of zij hierin met de nieuwe tekst van artikel 268 lid 2 is geslaagd.

Inderdaad, wat zal de voorzitter moeten doen wanneer hem voorlopige maatregelen in verband met de verplichting tot onderhoud worden gevraagd. Het verslag van de Senaatscommissie na stemming van de tekst in de Kamer drukt zich aldus uit: « De voorzitter in kortgeding kan een alimentatiegeld toekennen met of zonder delegatie. Hij zal evenwel niet

automatisch machtiging moeten verlenen om het alimentatiegeld rechtstreeks bij een derde te innen. Zulk een machtiging is slechts gerechtvaardigd wanneer de schuldenaar zich aan zijn verplichtingen zoekt te onttrekken. In vele gevallen zullen de huidige bepalingen van artikel 268 voldoende zijn. De voorzitter zal naar de omstandigheden beslissen » (28).

De voorzitter zal de gedaagde echtgenoot dus veroordelen tot betaling van een onderhoudsgeld en dan oordelen of al dan niet machtiging moet worden verleend om dit onderhoudsgeld rechtstreeks bij derden te ontvangen. Deze machtiging is dus niets anders dan een uitvoeringsmaatregel van de titel tot onderhoudsgeld aan de eisende echtgenoot verleend. Welnu, één der bezwaren die tot de verwerping der bevoegdheid van de vrederechter heeft geleid was juist dat vermits hun uitwerking ten opzichte van derden verschilt het niet normaal was de overdracht van loon te laten dienen als middel tot tenuitvoerlegging van onderhoudsuitkeringen. Dit bezwaar werd echter door aan de voorzitter de machten van de vrederechter te verlenen in genen dele opgeheven. Ons inziens moeten wanneer de echtgenoot een machtiging van de voorzitter bekomt de rechten van derden dan ook geëerbiedigd blijven.

38. Een vraag die zich eveneens in verband met artikel 4 der wet van 30 april 1958 stelt is deze of de voorzitter in kortgeding alleen gevoegd is om tijdens een geding in echtscheiding of scheiding van tafel en bed de machtiging voorzien in artikel 218 B. W. toe te staan. Volgens een overwegende rechtspraak blijft immers de rechtbank van eerste aanleg, tijdens de loop van het geding, insgelijks bevoegd om over de voorlopige maatregelen te beslissen (29).

De wetgever heeft echter over de bevoegdheid van de rechtbank niet gerept. Er dient derhalve aangenomen dat voor de toepassing van artikel 218 B. W. de rechtbank partijen naar de voorzitter in kortgeding moet verwijzen.

39. Wanneer houdt nu de door de voorzitter verleende machtiging op haar gevolgen te hebben?

Dit kan gebeuren door het tussenkomen van een nieuw bevel, het tenietdoen van de beschikking van de voorzitter door het Hof van Beroep, en tenslotte door het in kracht van gewijsde treden van het vonnis uitspraak doende over de echtscheiding of scheiding van tafel en bed.

Kan de machtiging na echtscheiding niet blijven voortbestaan ten voordele van de uit het huwelijk gesproten kinderen zoals door zekere rechtspraak uit billijkheidsoverwegingen werd aangenomen? Hoe spijtig ook dient daarop ontkennend geantwoord. Immers de vrederechter houdt op bevoegd te zijn door het inleiden van een procedure tot echtscheiding of scheiding van tafel en bed, terwijl de machten van de voorzitter hem slechts toegekend zijn gedurende de loop van het geding.

40. *Artikel 5* der wet schaft zoals reeds in n° 5 hierboven uiteengezet de eenheid van woonplaats der echtgenoten af, dit door schrapping van de eerste volzin van artikel 108 B. W. De wetgever maakte daarbij van de gelegenheid gebruik om enkele verbeteringen aan hetzelfde artikel aan te brengen. Aldus wordt bepaald dat de niet ontvoogde minderjarige zijn woonplaats heeft bij deze der ouders die zijn goederen beheert. In de Senaatscommissie was er discussie over de vraag of de woonplaats van de minderjarige niet moest gevestigd worden bij deze der ouders die het bewakingsrecht heeft. Zo kan de

moeder het bewakingsrecht hebben over het minderjarig kind alhoewel de vader diens goederen beheert. Uiteindelijk oordeelde men dat de materiële belangen van het kind voor het bepalen van diens woonplaats de doorslag moesten geven ⁽³⁰⁾.

Wat de ontzette minderjarige betreft dezès woonplaats is die van zijn voogd en niet die van de curator zoals artikel 108 ten onrecht vermeldde.

41. *Artikel 6* voegt aan artikel 507 van het Strafwetboek een tweede lid toe, waarbij straffen worden voorzien tegen de echtgenoot of degenen die in zijn belang roerende goederen vernielen, beschadigen of wegmaken, dewelke overeenkomstig de artikels 221 par. 1 en 224 door een verplaatsingsverbod werden getroffen. Alhoewel de tekst spreekt van meubelen zouden daaronder alle roerende goederen dienen begrepen.

42. Alhoewel in *artikel 7* der wet een hele reeks wettelijke bepalingen worden ingetrokken, gewijzigd of vervangen vereist dit artikel toch geen bijzonder commentaar. Het kan daarom volstaan naar de nieuwe artikels 212 tot 226 van het Burgerlijk Wetboek te verwijzen waarvan artikel 7 het logische uitvloeisel is. Ongetwijfeld zal de praktijk uitwijzen dat ook nog andere bepalingen dan deze in artikel 7 vermeld impliciet werden ingetrokken of zoniet dienen aangepast te worden.

43. In *artikel 8* treffen we tenslotte tijdelijke bepalingen aan die slechts van toepassing zijn zolang de titel van het Burgerlijk Wetboek betreffende het huwelijksgoederenrecht niet is gewijzigd. De inwerking-treding van de wet op de huwelijkstelsels zal echter, gezien het ingewikkeld karakter der te behandelen stof, nog wel enkele jaren op zich laten wachten. Intussen heeft de wet van 30 april 1958 maatregelen getroffen die tot doel hebben een reeks voordelen die bij de vroegere wetgeving aan de vrouw waren verleend, te handhaven. Daarom werden de artikels 226 bis tot 226 sexies in het B. W. ingelast. Hiermee worden eenvoudig de artikels 216, 3^e, 218, 219, 220, 222 en 224 a tot f uit de vroegere wetgeving in een aangepaste vorm terug ingevoerd.

44. Betreffende het huidige artikel 226 is er tijdens de besprekingen in de Senaat een langdurige discussie geweest. Oorspronkelijk was voorzien dat de vrouw die een beroep of handelsbedrijf uitoefende, waarvoor zij tengevolge van artikel 215 geen machtiging meer behoeft, de gemeenschap kon verbinden wanneer deze althans tussen de echtgenoten bestond. Een lid van de Senaat wees er echter op dat door de invoering van deze tekst aan de vrouw die van haar man feitelijk gescheiden leefde, de mogelijkheid werd geboden om deze laatste door het aangaan van overdreven verbintenissen ogenblikkelijk te ruïneren. Immers door het feit dat de man beheerder is van de gemeenschap vermengen zich zijn goederen met deze der gemeenschap, zodat de schuldeisers van de gemeenschap ook steeds schuldeisers zijn van de man.

Om zulke gevolgen te vermijden werd de oorspronkelijke tekst gewijzigd in dien zin dat de man slechts zal gebonden zijn indien de beroeps- of handelsactiviteit van de vrouw met zijn uitdrukkelijke instemming geschiedt.

44. Welk zijn nu de conclusies die we uit de wet van 30 april 1958 kunnen trekken?

In de eerste plaats verkondigt de wet het principe der rechtsgelijkheid van man en vrouw. Dit principe

is vooralsnog theoretisch maar zal nochtans een belangrijke weerslag hebben op het hele systeem van het Burgerlijk Wetboek en op de hervorming van het huwelijksgoederenrecht in het bijzonder. Volgens De Page ⁽³¹⁾ is de bekwaamheid der gehuwde vrouw slechts mogelijk in een huwelijkstelsel dat de scheiding van goederen aanneemt. In een gemeenschapstelsel zal deze bekwaamheid noodzakelijkerwijze slechts een platonische genoegdoening voor de vrouw uitmaken. Zolang de wet betreffende het huwelijksgoederenrecht niet is gestemd maken we dus een overgangsperiode door die een zekere aanpassing der bestaande begrippen zal vergen.

Naast de theoretische hervorming door de wet van 30 april 1958 ingevoerd staan echter de praktische verwezenlijkingen. Alhoewel voorzeker niet overal feilloos hebben de nieuwe teksten ongetwijfeld belangrijke technische verbeteringen aan de vroegere wetgeving aangebracht. Dit is dan ook wel de voor-naamste bestaansreden van de wet van 30 april 1958.

ERNEST STAES
Advocaat te Antwerpen

(1) Memorie van toelichting, Parlementaire stukken Senaat 1956-57 nr 69.

(2) Door de Raad van State werd in zijn advies over het wetsontwerp betreffende de wederzijdse rechten en plichten der echtgenoten felle kritiek uitgebracht op de splitsing van deze materie van die van het huwelijksgoederenrecht: «Al is het theoretisch gezien geoorloofd nu reeds een onderzoek te wijden aan de bepalingen die de wederzijdse rechten en plichten van de echtgenoten wijzen en de studie van de voorgenomen hervormingen inzake huwelijkse voorwaarden aan te houden, toch bestaat er tussen beide materies een zo nauw verband, dat de desbetreffende regelen praktisch tegelijkertijd moeten worden omgewerkt, zodat de nieuwe voorschriften alle op hetzelfde tijdstip in werking kunnen treden».

(3) Waar een persoon verschillende verblijfplaatsen kan hebben, dient er noodzakelijkerwijze eenheid te zijn van de echtelijke verblijfplaats. Het begrip echtelijke verblijfplaats dient daarom in verband gebracht met de gewone verblijfplaats bedoeld in artikel 4bis van de wet van 1 juli 1948 die de inschrijving in de bevolkingsregisters regelt.

(4) Reeds onder de wet van 20 juli 1932 werd de echtelijke woonplaats geïnterpreteerd als de plaats waar de echtgenoten in feite laatst samenwoonden.

(5) Het volgende voorbeeld werd tijdens de besprekingen aangehaald: de man oefent het ambt van notaris uit, heeft zijn hoofdverblijf en dus ook zijn woonplaats in de stad A. De vrouw wordt, met volle toestemming van de man, aangewezen voor het ambt van burgemeester in de gemeente B. waar de echtgenoten ook verblijf houden. Krachtens artikel 65 van de Gemeentekieswet en artikel 2, lid 2, van de Gemeentewet moet zij haar woonplaats hebben in de gemeente B. Maar krachtens artikel 108, eerste lid, kan dit niet. Wordt deze bepaling gehandhaafd, dan moet ofwel de man zijn studie opgeven ofwel de vrouw van het burgemeesterschap afzien.

(6) Andere overblijfselen vinden we in de nationaliteitswetgeving en titel IX van het Burgerlijk Wetboek betreffende de uitoefening der ouderlijke macht. Merken we nog op dat in de oorspronkelijke tekst van artikel 213 de man bestempeld werd als gezinshoofd. Deze term had evenwel geen enkel juridisch gevolg en werd daarom achteraf weggelaten.

(7) cfr. Parlementaire stukken, Senaat 1956-57 nr 96 p. 5.

(8) cfr. Leuven 7 juli 1952, R. W. 1952-53 kol. 1611 en 24 maart 1954 R. W. 1953-54 kol. 1872.

(9) Het voorontwerp tot wijziging van het frans burgerlijk wetboek bepaalt in hoofdstuk IV artikel 24 betreffende de woonplaats: «Le domicile de toute personne physique est au lieu où elle a, en fait, sa résidence principale».

(10) cfr. De Page t. I n° 318 bis; Gent 13 mei 1953, R. W. 1953-54 kol. 341.

(11) Hierdoor heeft men het grondwettelijk beginsel van vrije toegang tot de openbare ambten en de politieke betrekkingen en mandaten willen vrijwaren.

(12) Het betreft hier de ambten van 1ste categorie.

(13) cfr. Verslag der Senaatscommissie, Parlementaire stukken Senaat 1956-57 n° 346 p. 16.

(14) Uit de tekst zou men kunnen afleiden dat het de rechtbank vrijstaat de advocaten van partijen al of niet in de raadkamer toe te laten. Volgens de inzichten van de wetgever dienen de advocaten evenwel steeds gehoord, wanneer er althans advocaten in de zaak optreden.

(15) Door De Page (t. I n° 706 ter) werd onder de vroegere wetgeving kritiek uitgeoefend op het verlenen van machtiging tot het in ontvangst nemen van kapitalen. Hij steunde zich hierbij op een tekstargument n.l. de afwijkende redactie van artikel 214 i. Anderzijds zou dit procédé ernstige bezwaren kunnen opleveren wanneer de echtgenoot handelaar is. De Senaatscommissie meende evenwel

dat de opgeroepen echtgenoot de eventuele behoeften van zijn handel kan doen gelden en een beschikking bekomen die genuanceerd genoeg is om de verschillende belangen te vrijwaren.

(16) cfr Renard in Revue critique de jurisprudence belge 1957 p. 68 n° 18 b; Burgerlijke Rechtbank van Antwerpen, 15 december 1952, R. W. 1952-'53, kol. 1065.

(17) Deze alinea dient in verband gebracht met artikel 4 der wet; zie infra n° 34.

(18) Burgerlijke Rechtbank Brussel, 29 oktober 1953, J. T. 1954, 573.

(19) cfr Renard in R. C. J. B. 1953 p. 141 n° 11 b).

(20) cfr Renard in

(20) cfr o.m. Burgerlijke Rechtbank Brugge, 21 januari 1955 R.W. 1954-'55 kol. 1516; Brussel, 5 juli 1954, R. W. 1954-'55, kol. 979.

(21) Pas. 1949, I, 83.

(22) cfr Cass. 14 juni 1949 Pas. I, 433.

(23) Bedoeld wordt het gewoon register der overschrijvingen bij de bewaarder der hypotheeken.

(24) cfr Memorie van toelichting, Parlementaire stukken 1956-'57, n° 69 p. 8.

(25) Deze verleent niet automatisch machtiging maar oordeelt of er voldoende redenen aanwezig zijn.

(26) Cass. 19 maart 1925, Pas. I 179.

(27) In feite is het uitoefenen door de voorzitter van de machten van de vrederechter niet zo nieuw. Reeds onder de vroegere wet oordeelde zekere rechtspraak dat de voorzitter een machtiging op grond van artikel 214b mocht verlenen (Brugge, 21 januari 1955, R.W. 1954-'55 kol. 1516).

(28) cfr Verslag Senaatscommissie, Parlementaire stukken Senaat, 1957-'58 n° 272 p. 4.

(29) cfr Cass. 20 maart 1953, Pas. I 511; Brussel, 17 februari 1954 J.T. 1954; 315.

(30) Dit is ook het standpunt van de nederlandse wetgever in de wet van 14 juni 1956 tot opheffing van de handelingsonbekwaamheid van de gehuwde vrouw.

(31) De Page deel X vol. 1, n° 36.

RECHTSPRAAK

HOF VAN CASSATIE

1e Kamer. — 24 januari 1958.

Eerste Voorzitter : M. Wouters.

Raadsheer-verslaggever : M. Bayot.

Procureur-generaal : M. Hayoit de Termicourt.

Advocaat : Mr Pirson.

Hoger beroep. — De termijn van hoger beroep ten aanzien van het O.M. tegen een vonnis, dat is gegeven in een door het O.M. ingestelde procedure tot nietigverklaring van een huwelijk neemt eerst een aanvang van de dag van de betekening van het vonnis en niet reeds van de dag van de uitspraak daarvan.

Artikel 443 Rv. maakt geen enkel onderscheid naar gelang van de aard van het belang, dat is nagestreefd door de in het geding voor de eerste rechter optredende partij.

Artikel 184 B.W., naar luid waarvan alle huwelijken bestreden worden, hetzij door de echtgenoten zelf, hetzij door allen die daarbij belang hebben, hetzij door het O.M., houdt geen enkele uitdrukkelijke of stilzwijgende afwijking in van artikel 443 Rv.

De in artikel 858 Rv. bepaalde afwijking bedoelt slechts de gevallen, waarin er geen andere partij dan de eiser is.

Eindelijk kan uit artikel 46 van de wet van 20 april 1810 geen uitzondering op de bij voormeld artikel 443 gestelde regel worden afgeleid, wanneer het O.M. reeds als hoofdpartij voor de eerste rechter is opgetreden.

O.M. t/ Van Poucke en cs.

Gelet op het bestreden arrest, op 9 maart 1957 gegeven door het Hof van beroep te Gent;

Over het middel afgeleid uit de schending van de artikelen 443 en 858 van het Wetboek van burgerlijke rechtspleging, waar het bestreden arrest geoordeeld heeft dat de beroepstermijn ten aanzien van het Openbaar Ministerie begint te lopen vanaf de uitspraak en dienvolgens beslist heeft dat het beroep, ingesteld door de Procureur des Koning meer dan negen maanden na de uitspraak van het vonnis a quo, niet ontvankelijk was wegens laattijdigheid;

Overwegende dat uit de vaststellingen van het bestreden arrest blijkt dat de Procureur des Koning bij

de rechtbank van eerste aanleg te Gent bij toepassing van artikel 184 van het Burgerlijk Wetboek, de verweerders vóór die rechtbank dagvaardde tot nietigverklaring, krachtens artikel 147 van hetzelfde Wetboek van het door de eerste twee verweerders aangegaan huwelijk; dat vermits de rechtbank door vonnis op tegenspraak ten opzichte van de eerste twee verweerders beslist had dat de vordering niet gegrond was, de Procureur des Konings tegen dit vonnis, dat hem niet betekend werd, meer dan 2 maanden na de uitspraak hoger beroep instelde;

Overwegende dat het bestreden arrest dit beroep te laat ingesteld verklaarde om reden dat de door artikel 443 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bedoelde partijen, aan wie de betekening moet gedaan worden opdat de termijn tot beroep zou lopen, enkel partijen zijn welke « een eigen en privaat belang nastreven », en niet een partij die, zoals het Openbaar Ministerie, alhoewel het als hoofdpartij vóór de eerste rechter optrad, slechts voor de verdediging van de openbare orde is tussengekomen en van de rechtsmacht, welke het vonnis wees, deel uitmaakt; dat, ten opzichte van dergelijke partij, de termijn om beroep in te stellen aanvang neemt vanaf de uitspraak van het vonnis, overeenkomstig artikel 858 van hetzelfde Wetboek;

Overwegende dat artikel 443 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering geen enkel onderscheid invoert volgens de aard van het belang nagestreefd door de in het geding vóór de eerste rechter optredende partij;

Overwegende weliswaar, dat afwijkingen van de door artikel 443 gestelde regel hetzij op uitdrukkelijke wijze door bijzondere bepalingen kunnen ingevoerd worden, hetzij zelfs uit dergelijke bepalingen impliciet kunnen voortvloeien;

Doch overwegende dat artikel 184 van het Burgerlijk Wetboek, naar luid waarvan elk huwelijk aangegaan met overtreding van de bepalingen in artikel 147 vervat, kan bestreden worden hetzij door de echtgenoten zelf, hetzij door allen die er belang bij hebben, hetzij door het Openbaar Ministerie, geen enkele uitdrukkelijke of stilzwijgende afwijking van artikel 443 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering inhoudt; dat de afwijking in artikel 858 van dit Wetboek bepaald, in strijd met wat het arrest beslist, ter zake vreemd is, vermits ze slechts de gevallen bedoelt « waarin er geen andere partij dan de aanlegger is »; dat, eindelijk, uit artikel 46 van de wet van 20 april 1810 geen uitzondering zou kunnen afgeleid worden op de bij voor-

meld artikel 443 gestelde regel, wanneer, zoals in onderhavig geval, het Openbaar Ministerie reeds als hoofdpartij vóór de eerste rechter optrad;

Dat het middel gegrond is;

Om die redenen,

Verbreekt het bestreden arrest;

Beveelt dat melding van onderhavig arrest zal gemaakt worden op de kant van de vernietigde beslissing;

Veroordeelt de verweerders tot de kosten;

Verwijst de zaak naar het Hof van beroep te Brussel.

NOOT: Zie in dit nummer het bij bovenstaand cassatie-arrest vernietigde arrest van het Hof van Beroep te Gent dd. 9 maart 1957.

HOF VAN CASSATIE

2e Kamer. — 11 februari 1957.

Voorzitter: M. Vandermersch.

Raadsheer-verslaggever: M. Neven.

Advocaat-generaal: M. Depelchin.

Strafvordering. — De processen-verbaal van de zittingen moeten slechts door de voorzitter en de griffier worden getekend.

De artikelen 164, 165, 166 en volgende van de wet van 18 juni 1869 hebben geen wijziging gebracht in de bepaling van artikel 10 van de wet van 1 mei 1849, volgens dewelke de processen-verbaal van de zittingen in strafzaken slechts door de voorzitter en de griffier moeten worden getekend.

Finkel A.

Gelet op het bestreden arrest op 27 december 1956 door het Hof van beroep te Gent gewezen;

Over het eerste middel: schending van de artikelen 164, 165, 166 en volgende van de wet van 18 juni 1869,

in zover het zittingsblad van de zitting van de correctionele rechtbank te Gent dd. 4 oktober 1956 en het zittingsblad van de zittingen aan de zaak gewijd door het Hof van beroep te Gent dd. 29 november 1956, 30 november 1956 en 27 december 1956 niet getekend zijn door alle zetelende rechters en raadsheren, dan wanneer geen melding werd gemaakt van enige onmogelijkheid in hunnen hoofde; dat onder meer door deze nietigheid en onregelmatigheid niet te verbeteren, het Hof van beroep te Gent deze nietigheid en onregelmatigheid tot zich getrokken heeft:

Overwegende dat de in het middel ingeroepen wetsbepalingen niet als gevolg hebben een wijziging aan te brengen aan de voorschriften van artikel 10 van de wet van 1 mei 1849, naar dewelke de processen-verbaal van de zittingen in strafzaken door de voorzitter en door de griffier moeten worden getekend; dat zulks ter zake geschied is;

Dat het middel naar recht faalt;
(Verder: zonder belang.)

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

1e Kamer. — 8 januari 1958.

Voorzitter: M. Halleman.

Raadsheren: MM. Van Hal en de la Vallée Poussin.

Advocaat-Generaal: M. Van den Eynde de Rivieren.

Advocaten: Mrs L. De Raedemaeker en Posenae.

Huwelijk. — Scheiding van goederen. — Geen nietigheid, indien de te late tenuitvoerlegging niet toe te schrijven is aan de vrouw, doch aan de notaris. — (art. 1444 B.W.). — Notariële akte betreffende de terugnemingen door de vrouw, valt niet onder toepassing van art. 981. Rv.

Zo het waar is, dat naar luid van de algemene bewoordingen van artikel 1444 B.W. de man gerechtigd is de door dit artikel bepaalde nietigheid in te roepen, staat het niet minder vast, dat de scheiding van goederen niet nietig is, indien de te late tenuitvoerlegging niet toe te schrijven is aan de vrouw, doch uitsluitend aan de medewerkers van het gerecht, inzonderheid de notaris.

De notariële akte betreffende de terugnemingen door de vrouw is niet een akte van deling, die onder toepassing valt van artikel 981 Rv.

Van den Hoven t/ Feys.

Gezien in regelmatigte vorm voorgelegd het vonnis gewezen op 10 mei 1957 door de Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen en op 25 juni 1957 betekend;

Gezien de akte van beroep dd. 23/24 mei 1957 en het incidenteel beroep;

Gehoord partijen in hun besluiten en middelen;

Overwegende dat de beroepen regelmatig zijn naar vorm en tijd;

Overwegende dat de door appellant ingestelde eis ertoe strekt te horen zeggen dat geïntimeerde niet tot de tenuitvoerlegging mag overgaan van de akte van notaris C. dd. 25 november 1956 die het bedrag van de wedernemingen vaststelt, toekomstende aan geïntimeerde ingevolge het vonnis dd. 7 juli 1956 dat de scheiding van goederen tussen partijen uitspreekt; dat tot staving van zijn eis appellant doet gelden:

1° dat de scheiding van goederen nietig is om reden dat ze niet ten uitvoer werd gelegd binnen de door artikel 1444 van het Burgerlijk Wetboek bepaalde termijn;

2° dat geen homologatie werd gevraagd van de notariële akte overeenkomstig artikel 981 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging;

I. Wat betreft het eerste middel:

Overwegende dat de eerste rechter terecht en om oordeelkundige redenen, die het Hof overneemt, dit middel heeft afgewezen;

Overwegende dat indien het wel waar is dat naar luid der algemene bewoordingen van artikel 1444 van het Burgerlijk Wetboek, de man gerechtigd is de door dit artikel gestelde nietigheid in te roepen, het niet minder vaststaat dat de scheiding van goederen niet nietig is indien de laattijdigheid niet toe te schrijven is aan de vrouw maar wel uitsluitend aan de medewerkers van het gerecht; dat zeer terecht de eerste rechter ter zake vaststelt dat de laattijdigheid aan de notaris dient aangewreven te worden;

II. Wat betreft het tweede middel :

Overwegende dat het middel ongegrond voorkomt, dat de eerste rechter ten onrechte heeft gemeend dat de notariële akte betreffende de wedernemingen van geïntimeerde door de Rechtbank moest bekrachtigd worden en bijgevolg de heropening van de debatten heeft bevolen om aan appellant de gelegenheid te geven zijn bezwaren tegen de inhoud van de akte voor te dragen; dat kwestieuze akte niet een akte van deling uitmaakt welke onder toepassing van artikel 981 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging valt; dat geïntimeerde aan de gemeenschap bestaan hebbende tussen partijen heeft verzaakt; dat de aangestelde notaris niet als rechter der partijen is opgetreden; dat hij geen enkele betwisting beslecht; dat de beoordeeling ervan uitsluitend aan de rechtbanken zou toekomen;

Om deze redenen :

Het Hof,

Gelet op artikel 24 der wet van 15 juni 1935, waarvan toepassing werd gedaan;

Gehoord de Heer van den Eynde de Rivieren, advocaat-generaal, in zijn eensluidend advies in openbare zitting gegeven;

Alle nadere of strijdige besluiten van de hand wijzende;

Ontvangt de beroepen; verklaart het incidenteel beroep alleen gegrond;

Bevestigt het bestreden vonnis in zoverre het zegt dat er geen aanleiding bestaat om de scheiding van goederen tussen partijen bij vonnis dd. 7 juli 1956 uitgesproken nietig te verklaren of haar geen uitwerking toe te kennen.

Doet het te niet voor het overige;

Hervormende dienaangaande :

Verklaart de eis ongegrond; wijst appellant ervan af; Verwijst appellant in de kosten van beide aanleggen.

HOF VAN BEROEP TE GENT

5e Kamer. — 4 december 1957.

Voorzitter : M. Verougstraete.

Raadsheren : MM. Vanparijs en Le Fevere de ten Hove.

Advocaat-generaal : M. de Hoon.

Advocaten : Mrs Moors (loco Standaert),

Henusse (Luik), Eeckhout en Hoornaert.

1. Arbeidsongeval. — Begrip « aangestelde » in art. 19, lid 3, van de wet van 24 december 1903.

2. Aansprakelijkheidsverzekering. — Verhaalsrecht van het slachtoffer op de verzekeringspenningen.

1. Het woord « aangestelden » in artikel 19, lid 3, van de wet van 24 december 1903 heeft dezelfde betekenis als in artikel 1384 B.W., maar de forfaitaire bepaling van schadevergoeding heeft enkel het beroepsrisico tot voorwerp en betreft dus het « ondernemingshoofd » als zodanig. Er moet een contractuele band bestaan tussen de meester en de aangestelde, wil artikel 19, lid 3, voornoemd toepassing vinden.

2. Daar het slachtoffer krachtens artikel 20/9° van de hypotheekwet bevoorrecht is op de door de ver-

zekeraar van de burgerlijke aansprakelijkheid verschuldigde vergoedingen, is dat slachtoffer gerechtigd de uitvoering van zijn schuldvordering op de verzekeringspenningen te vervolgen.

The Employers Liability t/ Boucaut, e.a.

Gezien de stukken, o.m. de uitgiften van de twee bestreden vonnissen, gewezen door de Rechtbank van eerste aanleg te Veurne op 30 april 1953 en op 19 april 1956;

Overwegende dat de zaken verknocht zijn en dat er grond bestaat ze bij één en zelfde arrest te beslechten;

Overwegende dat de beroepen regelmatig zijn naar de vorm en tijdig werden ingesteld;

Overwegende dat Barbé, Leon, dienstknecht van Wacrenier Maurice, het slachtoffer geweest is van een ongeval, toen hij zijn meester in dezes auto vergezelde op 29 maart 1952;

dat de wagen toen bestuurd was door Boucaut Elise, dewelke ingevolge een strafrechtelijke procedure waarin Barbé Leon zich burgerlijke partij stelde, veroordeeld werd om aan deze laatste een som van 139.451 fr. te betalen;

Overwegende dat Wacrenier verzekerd was :

a) tegen arbeidsongevallen bij « The Employers Liability », dewelke aan Barbé Leon de wettelijke vergoedingen uitbetaalde, ten belope van 32.508 fr.;

b) tegen ongevallen veroorzaakt door het gebruik van zijn auto bij de verzekeringsmaatschappij « L'Assicuratrice »;

Overwegende dat een eerste vordering, ingesteld ten verzoeken van de verzekeringsmaatschappij « The Employers » tegen Boucaut Elise en de verzekeringsmaatschappij L'Assicuratrice, hun solidaire veroordeling nastreefde tot terugbetaling van de vergoedingen door The Employers krachtens de verzekeringwet aan het slachtoffer uitbetaald;

dat in deze procedure L'Assicuratrice Wacrenier Maurice in tussenkomst gedagvaard heeft, ten einde te horen zeggen dat Boucaut Elise zijn aangestelde was;

Overwegende dat een tweede vordering, ingesteld ten verzoeken van Barbé Leon, strekt tot veroordeling van L'Assicuratrice tot betaling der vergoedingen die door de correctionele rechtbank aan Barbé Leon ten laste van Boucaut toegekend waren geweest, en welke door deze laatste onbetaald waren gebleven;

dat deze vordering gesteund is op de waarborg welke krachtens de verzekeringspolis door L'Assicuratrice verschuldigd is aan alwie met de toelating van de verzekeringnemer de verzekerde wagen bestuurt;

dat in deze procedure Boucaut Elise enkel gedaagd werd tot gemeenverklaring van vonnis;

A. Zogezegde band van committent tot aangestelde tussen Wacrenier en Boucaut :

Overwegende dat in beide zaken de verzekeringsmaatschappij L'Assicuratrice inroept dat zij geen waarborg aan Boucaut Elise verschuldigd is, omdat deze laatste en Barbé Leon beiden aangestelden waren van de verzekeringnemer Wacrenier en dat gevolglijk de ongevallen door de ene aan de andere veroorzaakt een beroepsrisico uitmaken, waarbij verhaal van de ene aangestelde tegen de andere uitgesloten is (W. 24 december 1903 art. 19 lid 2 en 3);

Overwegende dat L'Assicuratrice staande houdt dat Boucaut Elise de aangestelde was van Wacrenier op grond hiervan dat Boucaut Elise « op het domicilie van Wacrenier verbleef, zich bezighield met het beheer van zijn huishouden, alle orders gaf dienaangaan-

de, de bezoekers in afwezigheid van Wacrenier ontving... en dus op het ogenblik der feiten de gouvernante was van Wacrenier»;

Overwegende dat deze gevolgtrekking niet met de waarheid overeenstemt;

dat de juiste verhoudingen tussen Wacrenier Maurice en Boucaut Elise deze zijn welke beschreven worden in de hierna bij uittreksels aangehaalde brieven;

Brief van Mr. Hoornaert, raadsman van Wacrenier en Boucaut dd. 23-12-1952: «...cette personne (Boucaut Elise) n'est pas et n'a jamais été au service de M. Wacrenier. C'est ce que M. Wacrenier, comme Mlle Boucaut du reste, ont toujours fermement affirmé... M. Wacrenier entend bien être tenu pour civilement responsable en cette affaire, mais non pas en qualité de patron»;

Brief van Wacrenier dd. 5-1-1953: «La question posée par L'Assicuratrice (nl. nopens de grond van de burgerlijke aansprakelijkheid waarvan sprake in de brief hierboven) ...me paraît inopportune.»

Brief van Wacrenier dd. 10-2-1953: «...Je veux vous dire que Mlle Boucaut s'occupe de mon ménage à ma demande comme le fait ma fille lorsqu'elle passa des vacances chez moi... Mlle Boucaut ne reçoit pas de traitement, ne figure pas sur la liste de mon assurance du personnel ni sur celle des pensions. Ma vieille amitié pour Mlle Boucaut se traduit par de fréquentes visites...»

Overwegend dat de elementen hierboven niet ontzenuwd worden doordat, in graad van beroep, Wacrenier en Boucaut in sommaire besluiten, de bevestiging gevraagd hebben van de vonnissen a quo, bij dewelke de betwiste band van committent tot aangestelde aanvaard geweest is, doch op een heel andere grond dan de hoedanigheid van «gouvernante» in hoofde van Boucaut Elise;

Overwegende verder dat Boucaut Elise «zonder beroep» is (Zie haar eenzelveheid in de strafbundel); dat de verhoudingen tussen haar en Wacrenier nog gebleken zijn uit de ongekunstelde verklaring van die dienstknecht Barbé tijdens zijn onderhoor in het gasthuis te Veurne: «Op Zaterdag 29-3-1952 bevond ik mij in de personenauto van mijn werkgever Wacrenier Maurits. Het voertuig werd bestuurd door Madame, wiens naam ik echter niet ken»;

Overwegende dat, gelet op al deze bestanddelen Boucaut Elise klaarblijkelijk niet als een lid van het personeel van Wacrenier kan worden beschouwd;

Overwegende dat de eerste rechter niettemin aangenomen heeft dat Boucaut Elise gehandeld had als aangestelde van Wacrenier Maurice, zulks op de beschouwing dat zij op zijn vraag en in zijn tegenwoordigheid zijn wagen bestuurde; dat zodoende de eerste rechter op onvoldoende gronden het bestaan van het gezag, in hoofde van Wacrenier, en van de correlatieve ondergeschiktheid, in hoofde van Boucaut, die nodig zijn opdat tussen hen de band van committent tot aangestelde erkend zou kunnen worden, aangenomen heeft;

Overwegende dat bovendien en zelfs indien de opinie van de eerste rechter op voormeld punt gerechtvaardigd zou zijn, zijn verdere redenering van een verwarring uitgaat;

dat de wet van 24 december 1903 de verantwoordelijkheid van hoofden van ondernemingen op forfaitaire wijze bepaalt, en hierbij voorziet dat, behoudens de opzettelijk veroorzaakte ongevallen, de verantwoordelijkheid van gemeen recht geen plaats vindt tegenover de ondernemingshoofden, hun werklieden en aangestelden (artikel 19 lid 3); dat het woord «aangestelden» in deze bepaling dezelfde betekenis heeft

als in artikel 1384 B.W. (Verbr. 22 november 1915, Pas. 1915-16 p. 430, 496); maar dat de forfaitaire bepaling van schadevergoeding enkel het beroepsrisico tot voorwerp heeft en dus het ondernemingshoofd «als ondernemingshoofd» betreft; dat indien een ondernemingshoofd, zoals het in casu het geval geweest is, een uitstap doet naar de zee kust, en hierbij zijn wagen laat sturen door een familielid, vriend of bijzit, deze bestuurder, al zou hij naar gelang van de gevallen als een aangestelde beschouwd worden (R.P.D.B. V° Responsabilité n° 785) principieel in geen contractuele band staat met het ondernemingshoofd — dat geen ondernemingshoofd is tegenover hem — en dienvolgens buiten het vooruitzicht valt van de beperkende bepaling van artikel 19 lid 3 van voormelde wet; dat de auteurs het erover eens zijn dat er tussen de committent en de aangestelde een contractuele band moet bestaan, opdat de aangestelde onder toepassing valle van voormelde artikel 19 lid 3 (Delaruvière et Namèche n° 407, Demeure n° 1001); dat in casu elke contractuele band tussen Wacrenier en zijn zobeweerde aangestelde Boucaut blijkbaar ontbreekt;

Overwegende dat L'Assicuratrice dit zo goed heeft begrepen dat zij tijdens de debatten vóór de eerste rechter niet eens het argument dat door deze laatste weerhouden werd heeft ingeroepen;

Overwegende dat uit de beschouwingen hierboven spruit dat wegens het kwestieus ongeval de burgerlijke aansprakelijkheid van Elise Boucaut tegenover Barbé Leon wél vaststaat, en dat derhalve Elise Boucaut beneficiaris is van de kwestieuze verzekeringspolis, overeenkomstig afdeling A art. I, C, waar volgens de waarborg van de verzekering zich uitstrekt tot al diegenen die het voertuig sturen met de toestemming van de verzekeringnemer;

B. Nopens het zobeweerd verval :

Overwegende dat L'Assicuratrice het verval inroept op grond hiervan dat Wacrenier en Boucaut de stukken niet zouden medegedeeld hebben waarbij Boucaut gedaagd werd om vóór de correctionele rechtbank te Veurne en vóór het Hof van beroep te Gent, correctionele kamer, te verschijnen;

Overwegende dat L'Assicuratrice niet betwist dat zij vóór de correctionele zitting van 20 juni 1952 (waar Boucaut strafrechtelijk veroordeeld werd en waar, op burgerlijk gebied, een provisie aan de burgerlijke partij Barbé Leon werd toegekend, met aanstelling van deskundigen tot bepaling van de werkonbekwaamheid) advocaat Van Hee van Veurne met de verdediging van haar belangen belast heeft;

dat ze geen beroep heeft doen instellen tegen dit vonnis dat nochtans de principiële verantwoordelijkheid van Boucaut tegenover Barbé erkende en op dit punt geen interlocutoir doch definitief karakter had;

dat L'Assicuratrice evenmin betwist het bevolen deskundig onderzoek te hebben bijgewoond;

dat zij echter, naar haar bewering, door de nalatigheid van Wacrenier en Boucaut, niet in de gelegenheid werd gesteld om de zaak in haar verder verloop te volgen, nl. vóór de correctionele rechtbank te Veurne, waar op 11 december 1953 Boucaut veroordeeld werd tot betaling van 139.451 fr. min de vroeger toegekende provisie, en vóór het hof van beroep waar deze veroordeling bevestigd werd;

Overwegende dat de bewering van L'Assicuratrice niet met de werkelijkheid overeenstemt;

dat toen Boucaut de tweede maal nl. op 11 december 1953, vóór de correctionele rechtbank te Veurne

verscheen, zij er verdedigd werd door dezelfde advocaat Mr. Van Hee, die haar verdediging de eerste maal op last van L'Assicuratrice had waargenomen; dat zo Mr. Van Hee toen werkelijk, zoals L'Assicuratrice het beweert, zonder mandaat was van harentwege (wat aan de hand van de voorgelegde stukken niet kan uitgemaakt worden)) het niettemin een feit is dat vóór de correctionele rechtbank de zaak van bepaalde datum tot bepaalde datum verschoven is geweest, zodat men zich afvraagt welke dagvaarding Wacrenier en Boucaut verzuimd zouden hebben aan de verzekeringsmaatschappij over te maken, en in ieder geval L'Assicuratrice in de gelegenheid geweest is, zo zij het gewild had, het proces tot aan de einduitspraak vóór de correctionele rechtbank te volgen, en desgevallend beroep tegen deze einduitspraak te doen instellen;

Overwegende dat zo ze het niet gedaan heeft, het aan geen nalatigheid van de verzekerden ligt, maar dat naar alle waarschijnlijkheid, L'Assicuratrice zich van de zaak gedesinteresseerd heeft, na haar vruchteloze poging, waarvan de briefwisseling getuigt, om van Wacrenier en Boucaut de verklaring uit te lokken die ze in het correctioneel proces van doen had, nl. dat laatstgenoemde de «gouvernante» was van eerstgenoemde;

Overwegende dat de daging van Boucaut om in beroep vóór het Hof, correctionele Kamer, te verschijnen aan L'Assicuratrice niet schijnt overgemaakt geweest te zijn; maar dat dit verzuim tot geen sanctie aanleiding kan geven; dat de sanctie voorzien door de polis deze is van «zelf de gevolgen van de laattijdigheid te dragen»; dat waar het beroep alleen van Barbé uitging — zodat het correctioneel vonnis niet ten gunste van Boucaut kon hervormd worden — en waar anderzijds dit vonnis eenvoudig bevestigd is geworden, geen enkel nadelig gevolg voor L'Assicuratrice uit de beroepsprocedure of uit de nalatigheid de stukken van deze procedure over te maken gesproten is;

C. Vordering van Barbé tegen Boucaut en L'Assicuratrice :

Overwegende dat in deze zaak geen veroordeling gevraagd werd tegen Boucaut; dat deze laatste enkel in het proces werd geroepen om te horen beslissen dat de fondsen, haar krachtens de verzekeringsovereenkomst toekomend, aan het slachtoffer van het ongeval zullen overhandigd worden;

Overwegende dat, waar de burgerlijke aansprakelijkheid van Boucaut door de verzekeringsovereenkomst gedekt is, en waar, krachtens artikel 20, 9° van de hypotheekwet, het slachtoffer een voorrecht bezit op de vergoedingen door de verzekeraar van de burgerlijke verantwoordelijkheid verschuldigd, Barbé Leon gerechtigd is om de uitvoering van de schuldvordering, die hij krachtens een definitief vonnis tegen Boucaut bezit, op de door de verzekeraar verschuldigde fondsen te vervolgen (Verbr. 18 oktober 1945 Pas. 240);

dat de verzekeraar alle excepties, die hij tegen de verzekeringnemer of ieder ander begunstigde van de verzekering bezit, ook tegen het slachtoffer inroepen kan; dat hierboven echter werd aangeatoond dat de door L'Assicuratrice tegen de begunstigde van de verzekering Boucaut ingeroepen middelen van alle grond ontbloomt zijn;

Overwegende dat de schuldvordering van Barbé tegen Boucaut ten dele, nl. tot beloop van 32.508 fr. gekweten werd door de verzekeringsmaatschappij

«The Employers», die tot gezegd beloop wettelijk in de rechten van Barbé gesubrogeerd is; dat dit bedrag bijgevolg van het bedrag van Barbé's vordering afgetrokken moet worden, wat deze laatste trouwens niet betwist;

D. Vordering van The Employers tegen Boucaut en L'Assicuratrice :

Overwegende dat, tegenover L'Assicuratrice, deze vordering, uitgaande van een wettelijk gesubrogeerde, op dezelfde redenen gestaafd is als deze welke reeds hierboven ten aanzien van de vordering van Barbé gegrond werden bevonden;

Overwegende dat tegenover Boucaut die door de correctionele rechtbank tot betaling van gans de door het slachtoffer geleden schade veroordeeld is geworden, geen tweede veroordeling, hebbende hetzelfde voorwerp, thans aangevraagd kan worden;

E. Nopens de interesten :

Overwegende dat bij het vonnis van de correctionele rechtbank dd. 11 december 1953 Boucaut veroordeeld werd tot betaling van 139.451 fr. met de gerechtelijke intrest (d.i. van af de aanstelling van burgerlijke partij nl. 20 juni 1953) : dat waar de partijen The Employers en Barbé hun rechten tegen L'Assicuratrice in deze veroordeling putten, zij niet gerechtigd zijn meerdere interesten te eisen dan aldaar werden toegekend;

Om die redenen :

Het Hof,

Gelet op artikel 24 der wet van 15 juni 1935;

Voegt samen de zaken ingeschreven sub ns 5611 en 7535;

Verklaart de beroepen ontvankelijk en voor het grootste deel gegrond;

Doet de bestreden vonnissen te niet;

Wijzende in beide samengevoegde zaken, en alle strijdige of meeromvattende besluiten als ongegrond verwerpend;

Zegt voor recht dat de forfaitaire beperking van verantwoordelijkheid krachtens artikel 19 al. 3 van de wet van 24 mei 1903 ten gunste van aangestelden van werkgevers voorzien, op Boucaut Elise niet toepasselijk is;

Zegt voor recht dat de verzekeringsmaatschappij L'Assicuratrice gehouden is zich in handen van The Employers en van Barbé Leon te ontdoen van de sommen door haar verschuldigd aan Elise Boucaut, begunstigd van het met Wacrenier Maurice gesloten verzekeringscontract;

Veroordeelt dienvolgens L'Assicuratrice om te betalen :

1) aan The Employers 32.508 fr. met de intrest van af 20 juni 1953 tot de datum van de betaling.

2) aan Barbé Leon 139.451 — 32.508 = 106.943 fr. met de intrest van af 20 juni 1953 tot de datum van de betaling;

Wijst als ongegrond af de vordering tot solidaire veroordeling ingesteld door The Employers tegen Boucaut Elise;

Veroordeelt de verzekeringsmaatschappij L'Assicuratrice tot al de kosten van beide aanleggen.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

HOF VAN BEROEP TE GENT

1e Kamer. — 9 maart 1957.

Voorzitter : M. Bossaert.

Raadsheren : M.M. Verougstraete en De Vreese.

Advocaat-generaal : M. Matthys.

Advocaat : Mr Raes.

Hoger beroep. — De termijn van hoger beroep ten aanzien van het O.M. tegen een vonnis, dat is gewezen in een door het O.M. ingestelde procedure tot nietigverklaring van een huwelijk, neemt aanvang van de dag van de uitspraak en niet eerst van de dag van de betekening daarvan.

De door artikel 443 Rv. bedoelde partijen, aan wie het vonnis moet worden betekend om de termijn van hoger beroep te doen lopen, zijn alleen de partijen, die een eigen en privaats belang nastreven en niet een partij, die, zoals het O.M., alhoewel dit voor de eerste rechter als hoofdpartij is opgetreden, slechts ter verdediging van de openbare orde heeft gehandeld en deel uitmaakt van het rechtscollege, dat het vonnis heeft gewezen.

Ten aanzien van het O.M. begint de termijn van hoger beroep derhalve te lopen van de dag af der uitspraak overeenkomstig artikel 858 Rv.

O.M. t/ Van Poucke en cs.

Gezien de stukken, o.m. het vonnis tussen partijen gewezen door de Rechtbank van eerste aanleg te Gent, op 14 juli 1955;

Overwegende dat de heer Procureur des Konings te Gent, bij exploit van deurwaarder G. Heughebaert, dd. 22 mei 1956 wat derde geïntimeerde, en dd. 23 mei 1956 wat eerste en tweede geïntimeerde betreft, hoger beroep heeft ingesteld tegen het vonnis dd. 14 juli 1955 van de Rechtbank van eerste aanleg te Gent, eerste burgerlijke Kamer, waarbij gezegd werd voor recht dat het huwelijk van Van Poucke Louis met Sasse Bertha, afgesloten te Hamburg de 21 juli 1945, nietig is en de eis van de heer Procureur des Konings tot nietigverklaring van het huwelijk van gemelde Van Poucke met Goedertier Celina Maria, aangegaan te Gent op 31 mei 1950, verworpen werd;

dat het beroepen vonnis niet betekend is geweest;

Overwegende dat de derde geïntimeerde, alhoewel regelmatig gedagvaard, geen pleitbezorger heeft gesteld;

Overwegende dat geïntimeerden Van Poucke en Goedertier de ontvankelijkheid van het hoger beroep, wegens laattijdigheid, betwisten; dat zij te dien einde voorhouden dat, wanneer het Openbaar Ministerie in burgerlijke zaken optreedt ter beveiliging van de Openbare Orde, de beroepstermijn, ten zijnen opzichte, aanvang neemt vanaf de dag der uitspraak, gelijkvormig artikel 858 W.B.R.;

Overwegende dat appellant daarentegen vooropstelt dat het Openbaar Ministerie aan de gewone regelen en pleegvormen van het Wetboek van burgerlijke rechtshandeling onderworpen is, net als een gewone pleiter, en dat, nu het vonnis a quo niet betekend werd, de termijn van beroep, gelijkvormig artikel 443 W.B.R., op 22 en 23 mei 1956 geen aanvang had genomen;

Overwegende dat hoewel de heer Procureur des Konings opgetreden is als hoofdpartij, hij geen partij is zoals deze bedoeld in gemeld artikel 443 die een eigen en privaats belang nastreven; dat het Openbaar

Ministerie in zaken zoals deze een integrerend en noodzakelijk deel is van de zetel;

dat aldus vanwege het Openbaar Ministerie heel wat méér geëist wordt dan vanwege gewone partijen;

dat namelijk het orgaan van de wet, optredend zoals ter zake ter bescherming van de Openbare Orde, bij de uitspraak van het vonnis moet aanwezig zijn en het vonnis deze aanwezigheid, op straf van nietigheid, moet vermelden;

dat het vonnis a quo dan ook constateert dat de heer Fiers, eerste substituut-procureur des Konings de uitspraak heeft bijgewoond;

Overwegende dat het Openbaar Ministerie aldus, van wege de wet, kennis heeft gehad van het vonnis a quo;

Overwegende dat men dienvolgens niet inzielt hoe geïntimeerden, die zich door de beslissing van de rechtbank niet gegriefd achtten, ertoe zouden gehouden zijn het vonnis te betekenen uitsluitend om de beroepstermijn te doen lopen ten voordele van het Openbaar Ministerie;

Overwegende dat evenmin kan worden aangenomen dat het Openbaar Ministerie over een onbeperkte tijd zou beschikken om hoger beroep in te stellen, zodat de andere partij jaren lang in onzekerheid zou verkeren;

Overwegende dat appellants' verwijzing naar het arrest van het Hof van Verbreking dd. 5 mei 1881 en naar het voorafgaand advies van de heer procureur-generaal Faider niet dienend is; dat de kwestie van het vertrekpunt van de beroepstermijn alsdan niet besproken werd en de laattijdigheid van het beroep niet was opgeworpen geweest en ook niet te pas kwam;

Overwegende dat uit het voorafgaande volgt dat de beroepstermijn ten aanzien van het Openbaar Ministerie begint te lopen vanaf de uitspraak;

dat waar het onderhavig beroep ingesteld werd méér dan negen maanden na de uitspraak van het vonnis a quo, dit beroep laattijdig en dienvolgens onontvankelijk is;

Om deze redenen,

Het Hof, gelet op artikel 24 van de wet van 15 juni 1935,

Alle andere besluiten verwerpend als ongegrond,

Wijzend bij verstek tegenover Sasse, bij gebreke te verschijnen, en op tegenspraak tegenover de andere partijen,

Verklaart het hoger beroep niet ontvankelijk wegens laattijdigheid;

Kosten ten laste van de Staat.

NOOT : zie in dit nummer het cassatie-arrest van 24 januari 1958, waarbij bovenstaand arrest is vernietigd.

Vlaamse Juristen,

abonneert U

op het

Rechtskundig Weekblad

BURGERLIJKE RECHTBANK TE LEUVEN

11 december 1957.

Voorzitter: M. Meulemans.

Rechters: M.M. Roget en Helleputte.

Advocaten: Mrs. Albessard en Humblé.

Dagvaarding. — Nietigheid. — Gedekt door het verweer ten gronde.

De nietigheid van de inleidende dagvaarding wordt gedekt door het verweer ten gronde, nl. door de betekening van besluiten, die uitsluitend dit punt raken (artikel 173, lid 2, Rv.).

Artikel 173 Rv. voormeld is ook toepasselijk op het door artikel 608 Rv. bedoeld exploit; uit de algemeenheid van de bewoordingen van artikel 173 Rv., alsmede uit de ratio legis van deze bepaling blijkt duidelijk, dat ook de nietigheid van het exploit van de opeisende partij vóór alle verweer ten gronde moet worden opgeworpen.

Wuestenberg t./ Couttenier en Wuestenberg Y.

Overwegende dat de vordering tot doel heeft voor recht te horen zeggen dat partij Vander Veken eigenares is van de meubelen, mobiele voorwerpen en koopwaren welke op verzoek van partij Osselaer bij proces-verbaal van deurwaarder Willems uit Tienen op 3 oktober 1956 in beslag genomen werden; dienvolgens binnen de 24 uren van de betekening van het vonnis, handlichting te horen geven van de inbeslagname ten laste van verweerster Wuestenbergh Yvonne gelegd;

Overwegende dat deze laatste niet verschijnt.

Overwegende dat er door artikel 608 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging (K.B. nr 300 dd. 30 maart 1936, art. 28) vereist wordt dat hij die beweert eigenaar te zijn van de inbeslaggenomen goederen en zich bij deurwaardersexploot tegen de verkoop ervan verzet de eigendomsbewijzen moet vermelden waarop het verzet steunt, dit op straffe van nietigheid;

Overwegende dat partij Osselaer, krachtens deze wetbepaling de nietigheid inroept van het exploit de dato 9 oktober 1956 waarbij partij Vander Veken aan verweerders liet betekenen dat zij zich tegen de verkoop verzet om reden dat de in beslaggenomen goederen haar eigendom waren « om ze zelf verkregen te hebben »; dat zij immers staande houdt dat deze bewering geen vermelding der eigendomsbewijzen uitmaakt;

Overwegende echter dat deze opmerking laattijdig is daar zij niet in de eerste besluiten van deze partij voorkomt; dat deze besluiten immers op 10 januari 1957 betekend, slechts de grond van de zaak raken; dat krachtens artikel 173 lid 2 W.B.R. de nietigheid van de inleidende dagvaarding door het verweer ten gronde gedekt wordt, nl. door de betekening van besluiten die uitsluitend dit punt raken (Verbr. 24 oktober 1901, Pas. 1901, I, 20);

Overwegende dat partij Osselaer desaan gaande ten onrechte opwerpt dat artikel 173 voormeld niet toepasselijk is op het exploit bij artikel 608 bedoeld; dat het uit de algemeenheid der termen van dit eerste

artikel evenals uit de ratio legis van deze bepaling duidelijk blijkt dat ook de nietigheid van het exploit van de opeisende partij vóór alle verweer ten gronde moet opgeworpen worden (Van Lennep, Burg. Procesrecht, nr 596);

Overwegende dat partij Vander Veken haar opeising steunt op bescheiden waaruit het blijkt dat de in beslaggenomen goederen geleverd werden op naam van Wuestenbergh Edouard; dat het nl. koopwaren geldt door de firma « Gebroeders Heylen » en de P.V.B.A. « Gebroeders Smeets » afgeleverd alsook herstellingen aan de winkelmeubelen door een genaamde « Pulincx » voor rekening van dezelfde uitgevoerd (afschrift met wettiging van handtekening door burge-meester);

Overwegende dat deze facturen data dragen die het exploit van verzet en dagvaarding deels voorafgaan en deels volgen;

Overwegende dat het echter blijkt dat verweerster bij verstek, dochter van de opeisende partijen, uitbaatster is van de winkel waar de koopwaren aangeslagen werden; dat het immers niet betwist wordt, zoals door de werkende deurwaarder vastgesteld, dat het handelsregister nr 4221 op 2 maart 1956 door deze verweerster van haar vader overgenomen werd;

Overwegende dat deze vaststelling van aard is de waarde van de hogervermelde documenten derwijze te ontzenuwen dat zij zonder bewijskracht blijken te zijn; dat het, immers niet aan te nemen is dat verweerster bij verstek geen eigenares zou geworden zijn van de winkelwaren die zij dagelijks verkoopt, noch van de winkeltuigen, wanneer het uit haar persoonlijke inschrijving blijkt dat zij niet voor rekening van haar ouders handelt;

dat het eerder blijkt ofwel dat de firma's de koopwaren op naam van Wuestenbergh Edouard bleven leveren omdat zij van de overname door dezès dochter bij vergetelheid niet op de hoogte gebracht werden, ofwel dat Wuestenbergh Edouard opzettelijk deze firma's in de waan heeft laten verkeren dat hij nog steeds uitbater was van de handel om aldus een schijn van eigendom op de koopwaren te behouden die in werkelijkheid door zijn dochter overgenomen werden en met de hoop zijn dochter aan de gevolgen van haar handelsverbintenissen door insolventieit te doen ontsnappen,

dat in elk geval het bewijs van deze eigendom door partij Vander Veken ten genoegen van recht niet wordt bewezen en dat het verzet derhalve ongegrond is;

Overwegende dat indien de eigendomsrechten van partij Vander Veken, zoals hierboven uiteengezet, niet behoorlijk bewezen worden, het echter ten genoegen van recht ook niet vaststaat dat partij Vander Veken met slechte trouw heeft gehandeld en dat de dagvaarding in opeising slechts werd betekend met het doel de uitvoering van het verstekvonnis de dato 25 juni 1956 te keer te gaan; dat de wedereis van partij Osselaer die tot doel heeft haar schadevergoeding te doen toekennen uit hoofde van de schade die zij aldus heeft ondergaan derhalve ongegrond is.

Om deze redenen :

de Rechtbank,

Alle verdere besluiten van de hand wijzende,
Verklaart het verzet en de wedereis ongegrond en wijst beide af.

Verwijst partij Vander Veken in de gerechtskosten.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE KORTRIJK

17 januari 1958.

Voorzitter : M. De Necker.

Rechters : M.M. Moerenhout en De Buck.

Substituut Procureur des Konings : M. Vergote.

Vereniging zonder winstgevend doel. — Vordering van het O.M. tot ontbinding krachtens artikel 18 van de wet van 27 juni 1921.

De ontbinding krachtens artikel 18 van de wet van 27 juni 1921 mag niet worden verward met de nietigheid van de overeenkomst om redenen van gemeen recht, zoals de ongeoorloofde oorzaak.

Het recht van vereniging is niet absoluut maar beperkt door de vereisten van de openbare orde, van de goede zeden en van de rechtmatige uitoefening van de rechten van derden.

Een vereniging met rechtspersoonlijkheid kan alleen handelen door haar organen, zijnde natuurlijke personen (algemene vergadering, raad van beheer, afgevaardigde-beheerder).

De daad van het orgaan, handelend binnen de perken van zijn macht, zoals in de statuten omschreven, moet worden geacht te zijn de daad van de rechtspersoonlijkheid bezittende vereniging zelf.

Artikel 18 voornoemd laat de ontbinding slechts toe wegens daden of tekortkomingen van de vereniging zelf, handelend door haar wettelijke organen.

O.M. t./ V.Z.W.D. « Club Lancaster ».

Overwegende dat verweerster, alhoewel pleitbezorger gesteld hebbend, in gebreke blijft te besluiten;

Overwegende dat de vordering strekt tot de ontbinding van de vereniging zonder winstgevend doel « Club Lancaster - Cercle Privé », waarvan de zetel gevestigd is te Wevelgem, steenweg op Kortrijk, n° 116;

Dienvolgens, tot het aanstellen van één of meer vereffenaars, die zullen handelen, overeenkomstig artikel 19 en volgende, van de wet van 27 juni 1921; tot het bepalen van de bestemming van de goederen van de ontbonden vereniging; tot de bekendmaking van het tussen te komen vonnis, bij middel van inlassing van een uittreksel in de bijlagen van het Belgisch Staatsblad, alsmede waar het elders nuttig mocht blijken; alsmede van de naam, van het beroep en het adres van de aan te stellen vereffenaar;

1. In feite :

Overwegende dat bij onderhandse akte, dd. 8 december 1955, tussen Derycke Georges, Carlo de Brouckère en Vandelanotte Roger, een vereniging zonder winstbejag gesticht werd, met maatschappelijke zetel te Wevelgem, 116, steenweg op Kortrijk, en onder benaming « Club Lancaster » (Cercle Privé);

Dat het maatschappelijk onderwerp als volgt in de standregelen werd bepaald : « la distraction générale de ses membres par des conversations et des conférences sur tous les objets de culture générale »;

Overwegende dat de standregelen bekend gemaakt werden door inlassing in de Bijlagen van het Staatsblad, deel « Vereniging zonder winstgevend doel en instellingen van openbaar nut », dd. 4 februari 1956, bl. 179, onder n° 484;

Dat de vereniging bijhuizen in elke andere plaats van het land mocht oprichten, bij enkele beslissing van de beheerraad;

Overwegende dat bij beslissing van de algemene

vergadering der leden, dd. 3 maart 1956, de beheerraad als volgt werd samengesteld : Carlo de Brouckère, Derycke Georges, Vandendriessche André, Malfait Maria, Sterckx Irène, met de Brouckère als voorzitter; Vandendriessche als ondervoorzitter en Derycke als secretaris-schatbewaarder;

Overwegende dat zekeren van de stichters en leden van de beheerraad een strafrechterlijk verleden hadden;

Dat Derycke Georges : 1) bij vonnis van de correctionele kamer der rechtbank van eerste aanleg te Kortrijk, dd. 21 maart 1956, veroordeeld werd om, zonder bestuurlijke machtiging een vreemde werkkraft in dienst genomen te hebben, in Wevelgem en in Menen, tussen 1 september en 21 november 1955; 2) bij vonnis van zelfde rechtsmacht, dd. 30 mei 1956, hij veroordeeld werd wegens het houden van een onttuchthuis (Thaïti) te Menen, tussen januari en 27 maart 1956 en wegens wederrechtelijk in dienst nemen van een vreemde werkkraft;

Dat hem verbod werd opgelegd gedurende een periode van drie jaar van het verstrijken van zijn straf, hetzij persoonlijke, hetzij door bemiddeling van een zaakvoerder, bepaalde uitbatingen te verrichten, onder meer, de uitbating van een drankgelegenheid;

Dat Malfait Maria bij hetzelfde vonnis, dd. 30 mei 1956, veroordeeld werd wegens het houden van een onttuchthuis;

Overwegende dat op 24 februari 1956, de ledenlijst, gesloten op 10 februari 1956, van de V.Z.W.D. Club Lancaster, ter griffie van de rechtbank van eerste aanleg, neergelegd werd, dewelke 96 namen telt, waaronder 1 Duitser, 6 Fransen en 89 Belgen;

2. In Rechte :

Overwegende dat het Openbaar Ministerie, de rechterlijke ontbinding vordert van de Vereniging zonder winstgevend doel « Club Lancaster », op grond van artikel 18 en volgende, van de wet van 27 juni 1921;

Dat deze rechtsgrond niet mag verward worden met de nietigheid van de overeenkomst, om redenen van gemeen recht, zoals de ongeoorloofde oorzaak; (Goedseels : Associat. sans but lucratif, bl. 145 en volg.);

Overwegende dat de Grondwet in artikel 20 het recht van vereniging beschermt;

Dat deze beschikking als volgt luidt : « De Belgen hebben het recht zich te verenigen; dit recht mag niet aan enige preventieve maatregel onderworpen worden »;

Overwegende dat daaruit moet afgeleid worden, dat de vereniging een wettelijk bestaan heeft en aldus wordt erkend, ook wanneer zij geen rechtspersoonlijkheid bezit;

Dat inderdaad de rechtspersoonlijkheid, zoals het Memorie tot toelichting van de wet van 27 juni 1921, het omschrijft, een procédé of technisch middel is ter beveiliging van zekere belangen, aangewend tot collectieve doeleinden, door deze belangen, die anders uiteenlopend en verspreid zouden blijven, tot de eenheid samen te brengen;

Overwegende dat de wet van 27 juni 1921 zich voor doel heeft gesteld het verenigingsrecht te verdedigen, en zijn uitoefening te bevorderen, door de erkenning en regeling van de rechtspersoonlijkheid;

Overwegende dat het verenigingsrecht niet absoluut is en beperkt is door de vereisten van de openbare orde, van de goede zeden en van de rechtmatige uitoefening van de rechten van derden (V. Boon : Belgisch Staatsrecht, bl. 100);

Overwegende dat luidens artikel 18 van de wet van 27 juni 1921, de vereniging zonder winstgevend doel

mag ontbonden worden, in geval deze de door haar aangenomen verbintenissen niet kan naleven, haar patrimonium of de inkomsten van haar patrimonium zou besteden aan andere doeleinden dan deze bepaald door de standregelen, of wanneer zij zwaar haar standregelen, de wet of de openbare orde zou schenden;

Overwegende dat een vennootschap of vereniging met rechtspersoonlijkheid, zedelijk wezen, enkel kan handelen door toedoen van stoffelijke wezens, — algemene vergadering, raad van beheer, afgevaardigde-beheerder — die haar organen zijn;

Dat de daad van het orgaan, handelend in de perken van zijn machten, zoals omschreven in de standregelen, de daad moet geacht worden van het zedelijk wezen zelf;

Overwegende dat het Openbaar Ministerie voorhoudt, dat verweerster, vereniging zonder winstbejag, haar statutair doel in feite niet nastreeft, maar haar patrimonium en haar inkomsten besteedt aan doeleinden, strijdig met haar statuut, de wet en de openbare orde;

Overwegende dat eiser meent dit te kunnen afleiden van de zeer algemene termen gebruikt in de standregelen, tot bepaling van het voorwerp der vereniging en uit het feit dat zij bijhuizen kan stichten;

Overwegende dat het voorwerp van een vereniging zonder winstbejag, dikwijls in zeer uitgebreide termen omschreven wordt, om te beletten dat, in de loop van het maatschappelijk leven, de bedrijvigheid van de vereniging belemmerd weze;

Dat dit onder meer het geval is voor de verenigingen, met cultureel, wetenschappelijk, wijsgerig, godsdienstig, of ontspanningsdoel;

Overwegende dat het Openbaar Ministerie ook uit het verleden van een bestuurslid meent te mogen afleiden, dat het werkelijk beoogd doel, de uitbating is van een drankgelegenheid, een ontuchthuis en de ontduiking van de wet tot bestrijding van misbruik van alcohol;

Overwegende dat artikel 18 van de wet maar de ontbinding toelaat wegens daden of tekortkomingen door haar wettelijke organen;

Dat al de daden ten laste gelegd van Derycke Georges, secretaris-schatbewaarder der Vereniging, door hem persoonlijk werden gesteld, als privaat persoon en niet als orgaan van een zedelijk wezen, en dagtekenen van vóór de oprichting zelfs van de Vereniging;

Overwegende dat het bijkomstig verbruik van alcoholhoudende dranken, door de leden van een Vereniging zonder winstgevend doel, in hun privaat lokaal, dat niet toegankelijk is voor derden, niet strijdig is met de wetgeving op het alcoholverbruik;

Dat de wet van 29 augustus 1919, op het regiem van de alcohol, enkel toepasselijk is in de plaatsen toegankelijk voor het publiek of als zulkdanig wettelijk geacht;

Overwegende dat dit echter een werkelijke vereniging veronderstelt, dit is, waarvan de leden verenigd zijn door de « affectio societatis »;

Overwegende dat tot nu toe niet bewezen is dat de vereniging hoofdzakelijk in haar lokaal alcoholverbruik of ontucht heeft bevorderd;

Overwegende dat eiser ook beweert dat de Vereniging nooit de minste bedrijvigheid op intellectueel of cultureel gebied aan de dag heeft gelegd, zodat zij daardoor zwaar te kort komt aan het naleven der standregelen en haar patrimonium en inkomsten afwendt van de statutaire doeleinden;

Overwegende dat een ernstig vermoeden daarvan spruit uit de samenstelling van de beheerraad, waarin noch kunstenaar, noch geleerde, noch intellectueel, opgenomen werd;

Dat dit vermoeden nog zou kunnen bekrachtigd worden, moest de rechtbank kennis hebben van de vorming, bedrijvigheid en beroep der leden;

Dat eindelijk, het niet onmogelijk ware te bewijzen, dat de leden nooit uitgenodigd geweest zijn tot enige kunst-, kulturele- of wetenschappelijke voordracht, of vergadering;

Om deze redenen :

De Rechtbank,

Alle verdere besluiten van de hand wijzende;

Verleent verstek tegenover verweerster, bij gebreke te besluiten;

Verklaart de vordering ontvankelijk;

En vooraleer verder uitspraak te doen, ten gronde;

Machtigt eiser, door alle rechtsmiddelen, te bewijzen dat verweerster, Vereniging « Club Lancaster », geen kulturele bedrijvigheid aan de dag heeft gelegd, en onder meer, dat er noch voordrachten, lezingen of causerieën gehouden werden van algemene kulturele aard, nopens godsdienstige, wetenschappelijke, filosofische of kunstonderwerpen, en dat de leden die op de lijst voorkomen, in het algemeen uit een cultureel weinig ontwikkeld midden waren;

Verzendt de zaak ter Algemene Rol;

Kosten voorbehouden.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE OUDENAARDE

29 juni 1955.

Voorzitter : M. Janssens de Varebeke.

Rechters : MM. De Wulf en Wuyts.

Advocaten : Mrs Posenaar en Puissant.

Afwezigheid. — Toepassing van art. 136 B.W.

De erfgenamen, die in het belang van afwezigen een notaris hebben doen benoemen om hen te vertegenwoordigen in een nalatenschap, waartoe zij geroepen worden, mogen nadien op hun houding terugkomen en bij toepassing van artikel 136 B.W. zich de goederen van deze nalatenschap doen toekomen.

De Vos, Lemaigre en Vanderhauwaert t/
Delouvroy g.q.

Gezien de stukken;

Overwegende dat de vordering ertoe strekt te horen zeggen voor recht dat eisers n^{rs} 1 en 2, de enige gerechtigden waren, bij toepassing van artikel 126 Bwb., in de nalatenschap van wijlen H. Lemaigre, overleden te Schorisse, de 12-3-1946, en dienvolgens verweerder g.q. te horen veroordelen om aan eisers over te maken de goederen, zijnde beurswaarden en gelden, die hij als vertegenwoordiger van afwezigen, zijnde twee personen die sedert december 1911 spoorloos verdwenen zijn, in bewaring had neergelegd op de Nationale Bank en ter Consignatiekas, na aftrek van zijne kosten en erelonen;

Overwegende dat deze vordering als gegrond voorkomt;

Dat inderdaad de erfgenamen die, in het belang

van afwezig een notaris hebben doen benoemen om hen te vertegenwoordigen in een nalatenschap waartoe zij geroepen worden, nadien op hunne houding mogen terugkomen en bij toepassing van artikel 136 Bwb. zich de goederen van deze nalatenschap mogen doen toekennen ;

Om deze redenen :

Rechtdoende op tegenspraak;

Zegt voor recht dat eisers vermeld onder n^{rs} 1 en 2 de enige gerechtigden waren, bij toepassing van artikel 136 van het Bwb. in de nalatenschap van wijlen Henri Lemaigre, overleden te Schorisse, op 12 maart 1946;

Dienvolgens veroordeelt de verweerder qq. om aan eisers over te maken de beurswaarden neergelegd op de Nationale Bank van België, onder rekening n° 3092, dépôt 974.963 en de gelden neergelegd ter Consignatiekas te Oudenaarde, volgens aangiften 4318 en 4365, rekeningen 5160 en 5197, onder aftrek van zijne kosten en erelonen;

Ontlast verweerder van het mandaat dat hem gegeven werd bij vonnis dezer rechtbank dd. 11-12-1946;

Verklaart het huidig vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande alle verhaal en zonder borg, behalve wat de kosten betreft;

Kosten lastens de massa.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ST-NIKLAAS

1e Kamer. — 5 maart 1957.

Voorzitter : M. Dirix.

Rechters : M.M. Blauwaert en Belpaire.

Referendaris : M. Cloquet.

Advocaten : Mrs Moors en Maréchal.

1. Handelsnaam. — Familienaam als handelsbenaming.
2. Koop en verkoop. — Door de koper beweerde gebreken van de geleverde waar. — Bewijslast.

1. *Dagvaarding van een natuurlijk persoon onder zijn handelsbenaming.*

Een familienaam, gebruikt om een handelszaak materieel te onderscheiden, kan een handelsbenaming of firma uitmaken.

Hij, die een pseudoniem of een handelsbenaming gebruikt als commerciële handtekening, verbindt hierdoor zichzelf.

2. *De koper die beweert dat de geleverde waar niet conform is of gebreken heeft moet zulks bewijzen.*

De verkoper, die de verkochte waar geleverd heeft, wordt vermoed een normale en conforme levering te hebben gedaan, zolang de koper niet het tegendeel bewijst.

De koper, die de waar niet definitief aanvaardt, is verplicht de nodige maatregelen te nemen om haar identiteit te kunnen verzekeren.

Martens-Vermeersch t/ De Canne.

Herzien het vonnis bij verstek van 5 februari 1957; Gezien het exploit van verzet van 16 februari 1957, betekend door het ambt van deurwaarder Albert Kochuyt te Dendermonde;

I. Wat betreft de ontvankelijkheid van de vordering tegenover de heer Jackie Martens.

I. — Overwegende dat de vordering ingeleid werd tegen de « Etablissements J. Vermeersch, vertegenwoordigd in de persoon van de heer Jackie Martens, » nijveraar, wonende te Deinze, Westaarde »;

Overwegende dat voormelde bewoordingen niet wijzen op een rechtspersoon die door een zaakvoerder vertegenwoordigd zou zijn;

dat zij dienen geïnterpreteerd te worden met dien verstande dat de woorden « Etablissements Vermeersch », eenvoudig de benaming of firma zijn onder welke de heer Jackie Martens handel drijft;

Overwegende dat het dient aangenomen te worden dat de firma « vertegenwoordigd in » de persoon van de heer Jackie Martens, hier bedoeld de persoon die de zaak uitbaat, — de eerste bestaande in de tweede;

Overwegende dat een familienaam, gebruikt om een handelszaak materieel te onderscheiden, een handelsbenaming of firma kan uitmaken (Moreau, Concurrance illicite, n° 90);

Overwegende dat het artikel 215 b van het Burgerlijk Wetboek, uitdrukkelijk voorziet dat ieder echtgenoot de naam van de andere tot commerciële doeleinden mag gebruiken mits de toestemming van de andere;

dat de hiernavolgende beschouwingen aantonen dat Mw. Janine Vermeersch hierover akkoord was met haar echtgenoot;

Overwegende dat de bewoordingen van de dagvaarding aldus doelen op de eenzelligheid van de heer Jackie Martens met de firma die hij gebruikt heeft;

II. — Overwegende dat de eerste raadsman van opposanten — thans overleden — op de dagvaarding is verschenen;

dat hij nooit verklaard heeft te verschijnen hetzij voor een rechtspersoon hetzij voor mevrouw Janine Vermeersch;

dat hij zijn eerste besluiten genomen heeft voor de « Etablissements Vermeersch » t.t.z. voor de firma waaronder de heer Jackie Martens handel dreef;

Overwegende dat gezegde firma zich niet identificeert met Mevrouw Janine Vermeersch;

dat Janine Vermeersch nooit, in haar aangiften in het handelsregister, vermeld heeft dat zij handel zou drijven onder de benaming « Etablissements J. Vermeersch » noch dat de zetel van haar bedrijf gevestigd zou zijn te Deinze, Westaarde;

dat haar hoofdinschrijving alleen haar eigen naam vermeldt, zonder het woord « Etablissements » en dat haar adressen opvolgenlijk aangegeven werden als zijnde in de hoofdinschrijving (dd. 22 september 1951) : « Markt, 84, te Deinze », en als zijnde in de wijziging van 22 september 1953 : « Wakkense Heirweg, 200, te Deinze », doch nooit « Deinze, Westaarde »;

III. — Overwegende dat de factuur niet werd verzonden naar Mevrouw Janine Vermeersch, doch wel naar de Etablissements J. Vermeersch, te Deinze;

dat de heer Jackie Martens nooit heeft betwist dat zowel de factuur als de waar geleverd werden Westaarde te Deinze, en niet op één van de adressen waar Mw. Janine Vermeersch verklaard heeft handel te hebben gedreven;

IV. — Overwegende dat de brieven, uitgaande van de « Etablissements J. Vermeersch », en namelijk de brieven van 8 januari, 13 januari en 15 maart 1954, betreffende de litigieuze verrichting, getekend zijn J. J. C. Vermeersch;

dat de heer Martens erkent dat hij persoonlijk dit handteken heeft geplaatst;

dat zijn handteken niet voorafgegaan is van de vermelding dat hij namens Janine Vermeersch handelde;

dat de heer Jackie Martens zich inderdaad alleszins zelf heeft verbonden wanneer hij naamtekende met de naam van de firma die hij gebruikte;

Overwegende dat wie een pseudoniem of een handelsbenaming gebruikt als commerciële handtekening, zichzelf hierdoor verbindt;

V. — Overwegende dat het tussenvonnis van 6 juli 1954 uitspraak deed ten aanzien van de « Etablissements J. Vermeersch handeldrijvende onder die benaming en vertegenwoordigd door Martens Jackie, wonende te Deinze, Westaarde, gedaagde »;

Overwegende dat gezegd tussenvonnis een deskundig onderzoek beval;

Overwegende dat bij het eerste bezoek van de deskundige in de « Etablissements J. Vermeersch », Mw. Janine Vermeersch aanwezig was, doch zich verzette tegen de vervulling van zijn opdracht door de deskundige in haar aanwezigheid, latende verstaan dat zo zij de eigenares was van sommige bestanddelen der zaak, gezegde zaak niettemin in feite uitgebaat was door haar echtgenoot de heer Jackie Martens, en voor dezen eigen rekening;

Overwegende dat bij het tweede bezoek van de deskundige het inderdaad de heer Jackie Martens was die verscheen, zoals blijkt uit een op dit punt niet tegengesproken brief van de raadsman van de partij De Canne tot de deskundige (dd. 31 januari 1953);

dat de heer Martens zich vermoedelijk voorstelde als « M. Vermeersch », vermits hij zich aldus door de deskundige liet benoemen en nooit de vergissing van de deskundige desaanstaande rechtzette, zelfs niet na prelectuur van het verslag;

dat Jackie Martens zich aldus nogmaals liet identificeren met de firma Vermeersch, die niet gevestigd is op het adres van Mw. Janine Vermeersch, doch wel te Westaarde te Deinze;

VI. — Overwegende dat de partij Jackie Martens nooit geprotesteerd heeft wanneer hij in de besluiten van de partij De Canne behandeld werd als « verweerder ter zake »;

dat de heer De Canne steeds zijn brieven tot de Etablissements J. Vermeersch begon met het woord « Mijnheer », zonder dat hem ooit de opmerking werd gemaakt dat de firma de naam van een vrouw dekte;

VII. — Overwegende dat de besluiten, ontwerpen van besluiten en niet vertrouwelijke brieven van de raadsman van de partij Jackie Martens, steeds er op hebben gewezen dat hij allen achte gedagvaard te zijn geworden;

dat zo enkele passussen van die bescheiden van de « verweerder » spreken, de kontekst dan laat verstaan dat herdoor de « firma Etablissements J. Vermeersch » was bedoeld;

doch dat in de meeste gevallen en vooral in het beschikkend gedeelte van de besluiten, gezegde documenten gewag maken van de « verweerder », hetgeen alleen Jackie Martens kon beogen;

dat alleszins Janine Vermeersch in die bescheiden tot na het deskundig onderzoek nooit werd vermeld;

Overwegende dat onder andere de volgende stukken alleen gewag maken van een mannelijk persoon als verweerder :

1) beschikkend gedeelte van de besluiten op 1 juni 1954 neergelegd door de eerste raadsman van opposant,

— besluiten die getekend werden « voor verweerder » en waarin de gedaagde zich noemt « eiser op tegeneis »;

2) niet vertrouwelijke brief van de raadsman van Jackie Martens tot de raadsman van de partij De Canne (gedagtekend 10 november 1954), — brief sprekende van de uitnodiging tot het bijwonen van het eerste bezoek van de deskundige en luidende : « terzake ben ik niet en mijn cliënt des namiddags van de dag der expertise verwittigd... »;

3) brief van de eerste raadsman van opposant tot de deskundige dd. 1 februari 1955 (aangehaald bladzijde 10 van het verslag) en waarin de identiteit tussen Jackie Martens en de firma Vermeersch geaccréditeerd wordt (« mon client m'écrit » en « ... la copie de la lettre adressée le 29 janvier à Monsieur Vermeersch n'était pas jointe »;

4) brief van de raadsman van opposant dd. 5 februari 1955 (bladzijde 14 van het verslag verklarend : « ... verweerder deelt mij nog het volgende mede », — brief waarin de gedaagde partij tal van malen « verweerder » wordt genoemd;

5) ontwerp van besluiten door zelfde advocaat verzonden op 22 maart 1955, waarin hij verklaart te verschijnen voor « Martens-Vermeersch, verweersters », — besluiten waarin gedurig gesproken wordt van de « verweerder » en niet éénmaal van Mw. Janine Vermeersch;

6) tekst van besluiten op 10 maart 1955 door de raadsman van gedaagde medegedeeld, — besluiten genomen voor : « Martens-Vermeersch », waarin de gedaagde geen woord rept over het feit dat de partij Martens, d.i. hijzelf, ten onrechte zou gedaagvaard geweest zijn;

Overwegende dat de heer Jackie Martens zich aldus erkend heeft als verweerder en erkend heeft dat hij terecht aangesproken werd om op de vordering ten gronde te antwoorden;

VIII. — Overwegende dat de reden om dewelke de partij Jackie Martens plots na het neerleggen van het deskundig verslag het litigieus middel van niet-ontvankelijkheid opwerpt, duidelijk zijn vroeger akkoord bewijst dat hij de verweerder was ter zake;

dat zijn ontwerp van besluiten van 3 januari 1955 inderdaad eerst aan eiser verweet te hebben gehandeld alsof hij, Jackie Martens, er aan zou verzaakt hebben dat de deskundige de wettelijke pleegvormen zou naleven;

dat dit verwijt volkomen ongegrond was;

dat de partij De Canne niet blijkt de deskundige ooit te hebben ontlast de wettelijke pleegvormen te volgen;

Overwegende dat het ontwerp van besluiten voor Jackie Martens verder gewag maakt van het feit dat de deskundige aan de partij Martens met het afschrift van het verslag haar dossier niet heeft teruggezonden;

dat gezegde besluiten hierop verklaarden : « dat al » dus het wantrouwen van verweerder tegen de handel » wijze van de deskundige verrechtvaardigd is »;

Overwegende dat men niet inziet waarom het feit dat de deskundige gedurende enkele dagen zou nage laten hebben het dossier van een partij terug te zenden, het wantrouwen van die partij zou rechtvaardigen, vooral wanneer die partij niet eens bewijst dat zij de teruggave van gezegd dossier aan de deskundige zou hebben aangevraagd;

dat men nog minder begrijpt waarom de wederpartij voor die onbeduidende nalatigheid van de deskundige zou moeten boeten;

Overwegende dat het nochtans voormelde omstan-

digheden zijn welke Jackie Martens een «zonderlinge handelwijze» en een gemis aan «fair play» noemde, en waarop hij zich steunde om te laten gelden dat «wanneer (de partij De Canne) wenst zaken door de »rechtbank te zien behandelen, ze vooraf dient te zorgen dat haar proceduur in regel is»;

Overwegende dat Jackie Martens, steeds in ditzelfde ontwerp van besluiten, ten slotte verklaart dat hij de beweerde niet-ontvankelijkheid «vermoedelijk... nooit zou opgeworpen hebben», zonder de feiten die hij — wel ten onrechte — aan de oorspronkelijke eiser verwijt;

Overwegende dat Jackie Martens aldus nog voor de zoveelste maal erkent dat hij akkoord was om zichzelf als de verweerder te erkennen;

dat zijn verwijten tot de oorspronkelijke eiser volkomen ongegrond blijken en dat het met de goede trouw niet zou stroken thans, na het tussenvonnissen en na het bijwonen van de expertise, te beweren dat hij niet geldig werd gedagvaard (raadpleeg: Vrederechter Brussel, 6 mei 1926, Rev. Soc. 1926, 174; Hrb Brussel, 29 december 1928, J.C.S. 1929, 5; Hrb. Antwerpen, 8 maart 1952, J.A., blz. 141);

Overwegende dat het uit bovenstaande beschouwingen blijkt dat de vordering ontvankelijk is ten aanzien van de heer Jackie Martens en dat het verzet alleen ontvankelijk is voor zover het van hem uitgaat;

dat gezegd verzet integendeel niet ontvankelijk is voor zover het uitgaat van Mevrouw Janine Vermeersch;

II. Wat betreft de grond van de zaak.

Overwegende dat verweerder nooit de ontvangst van de gefactureerde waar heeft betwist en ook de gefactureerde prijs niet beknipt;

dat hij alleen beweert dat de waar gebreken vertoonde;

Overwegende dat het aan de koper behoort het gebrek aan conformiteit of het bestaan van gebreken te bewijzen;

Overwegende dat alleen die oplossing met de vereisten van de handel strookt (zie noot de Bersaques, J.C.F. 1927, n° 4745);

dat het zakenleven inderdaad onmogelijk zou worden indien de verkoper zich, bij elke levering, zou moeten bekommeren een positief en uitdrukkelijk bewijs van erkenning van conformiteit van de koper te eisen;

Overwegende dat het enig artikel 25, vormende de titel IV van het Wetboek van Koophandel, betreffende de stilzwijgende aanvaarding van de factuur evenals de algemene rechtsprincipes betreffende de aanvaarding van de waar, bij gebrek aan protest, gesteund zijn, in laatste analyse, op het vermoeden dat de verkoper die de waar heeft geleverd, een normale en conforme levering heeft gedaan zolang het bewijs van het tegendeel door de koper niet wordt geleverd;

Overwegende dat de geest van de wetgeving niet blijkt te zijn de bewijslast van de conformiteit op de verkoper doch wel op de koper te leggen;

dat het artikel 18 van de wet van 25 oktober 1919 in die zin uitdrukkelijk vereist dat de «koper» die voor eigen verbruik koopt, het deskundig onderzoek zelf zou uitlokken;

Overwegende dat rechtspraak en rechtsleer eensluidend aannemen dat de waar aanvaard wordt bij gebrek aan protest;

Overwegende dat er niet minder redenen bestaan om te eisen dat de koper het initiatief van het deskundig onderzoek zou nemen dan het initiatief van protesten;

Overwegende dat de bewering dat de koper gezegd initiatief niet hoeft te nemen, alleen zou kunnen steunen op zijn recht de «exceptio non adimpleti contractus» op te werpen, zolang de verkoper de conformiteit van de waar niet zou bewezen hebben;

doch overwegende dat de koper die het gebrek aan conformiteit opwerpt ten titel van «exceptio non adimpleti contractus» als eiser op gezegde exceptie het bewijs van haar gegrondheid moet leveren;

Overwegende dat indien de koper gehouden is te protesteren wanneer de waar niet conform is of gebreken vertoont, zulks impliceert dat, bij gebrek aan protesten, de waar conform en zonder gebreken (allesszins zonder zichtbare gebreken) moet geacht worden, doch dat protesten niet volstaan om gebreken te doen vermoeden;

Overwegende dat de tegenovergestelde mening op de beschouwing berust dat hij die beweert bevrijd te zijn, zijn betaling moet bewijzen (artikel 1315 B.W.);

Overwegende dat de verkoper die de levering bewijst, dit bewijs van zijn betaling levert;

dat hij niet bovendien en speciaal het bewijs moet leveren dat die levering conform was, wanneer de koper de waar in ontvangst heeft genomen;

dat de ontvangst van de waar inderdaad de schijnbare en voorlopige aanvaarding bewijst vanwege de koper;

dat die koper de waar in de handen van de verkoper kon onderzoeken indien hij het verlangde;

dat de aanvaarding (agr  ation) normaal geschiedt op het ogenblik van de aflevering (De Page, IV, n° 111);

dat, wanneer een zekere termijn aan de koper wordt toegestaan hetzij in feite (De Page, loco cit.) hetzij luidens de wet (korte termijn van artikel 1648), die termijn derhalve eerder als een uitzondering voorkomt op de regel van de onmiddellijke aanvaarding die principieel door het feit zelf van de in ontvangstneming geschiedt;

Overwegende dat wanneer de protesten van de ontevreden koper vereist worden, zulks impliceert dat de koper als eiser wordt beschouwd ten overstaan van zijn bewering van gebrek aan conformiteit;

Overwegende dat de tekst van artikel 1648 van het Burgerlijk Wetboek geen twijfel laat nopens de hier gehuldigde oplossing;

dat luidens dit artikel, inderdaad de koper die van de gebreken van de verkochte zaak wil gewag maken om de verbreking van de overeenkomst of om de vermindering van de prijs te vragen (artikel 1644), zijn vordering binnen een korte termijn moet instellen;

Overwegende dat hieruit volgt dat noch de protesten, noch zelfs het uitlokken van een deskundig onderzoek volstaan en dat de koper als eiser effectief in rechte moet optreden en derhalve de bewijslast draagt van het gebrek aan conformiteit waarop zijn vordering zal steunen;

Overwegende dat de rechtspraak destijds bijna uitsluitend besliste dat de koper de last draagt de gebreken van de gekochte zaak te bewijzen en dat hij het initiatief diende te nemen indien het nuttig bleek een deskundig onderzoek uit te lokken (bijvoorbeeld: talrijke beslissingen van de Rechtbank van Koophandel te Antwerpen, verschenen in de «Jurisprudence Commerciale du Port d'Anvers»: 1881, I, 211; 1881, I, 234; 1883, I, 314; 1884, I, 247; 1886, I, 70; 1892, I, 197; 1901, I, 269; 1908, I, 140; en nog andere; Arlon, 27 februari 1896, P.P. 1900 1900, 107; Hrb. Oostende, 17 maart 1898, P.P. 1901, 1426; Hrb. St-Niklaas-W., 3 april 1900, J.C.F. 1900, 2215; Hrb. Verviers, 8 no-

vember 1906, P.P. 1908, 812; Hrb. Luik, 4 februari 1907, Jur. Liège, 1907, 70; Hrb. Aalst, 18 mei 1906, J.C.F. 1906, 3102);

Overwegende dat de meer recente rechtspraak en dat de rechtsleer nopens het beschouwd vraagstuk verdeeld zijn;

dat de uiteenlopende strekkingen vermeld worden o.a. door L. Fredericq (III, n° 76) en door M. Debacker (noot in J.C.B. 1948, blz. 103);

Overwegende dat een deel van de auteurs en van de rechtspraak steeds de bewijslast van het gebrek aan conformiteit op de koper leggen (Gent, 11 maart 1931, J.C.F. 1931, blz. 110; Gent, 1 februari 1952, R.C.J.B. 1952, blz. 202 en volg.; A. de Bersaques, Du fardeau de la preuve dans la déagrégation de marchandises livrées, J.C.F. 1927, 83-88; Hrb. Antwerpen, 8 maart 1939, P.A. 1940, blz. 145);

Overwegende dat andere beslissingen die bewijslast leggen op de verkoper, in elk geval: Brussel, 14 september 1923, J.C.B. 1923, 477;

dat enkele beslissingen de oplossing doen afhangen van het punt te weten welke partij de waar in haar bezit heeft (Hrb. Aalst, 17 oktober 1907, J.C.F. 1908, 3332; Brussel, 29 november 1907 en 13 december 1947, J.C.B. 1948, blz. 93 en volg.);

Overwegende dat een recente strekking de bewijslast legt, nu op de koper, dan op de verkoper, volgens de eerste of de tweede als eiser optreedt (Luik, 16 november 1948, R.C.J.B. 1950, blz. 117 en volgende, en noot Coppens; noot Heenen, eod. loco 1932, blz. 207 en volgende; Hrb. Antwerpen, 17 januari 1953, P.A. 1953, blz. 315);

Overwegende dat alleen het principe dat de koper die de waar in ontvangst heeft genomen, gehouden is het deskundig onderzoek uit te lokken, met de wetteksten en met de vereisten van de praktijk strookt;

Overwegende dat alleszins de koper die de waar niet definitief aanvaardt, gehouden is de maatregelen te nemen die haar eenzijdigheid kunnen verzekeren;

dat de reeds vermelde rechtspraak op dit punt eensluidend is (zie bovendien de beslissingen van de Hrb. Verviers in Pandectes Belges 1908, 204; 1908, 205; 1908, 826; Oudenaarde, 12 juli 1905, J.C.F. 3122; Gent, 27 december 1905, Pas. 1906, 11, 212 en de rechtspraak aangehaald door L. Fredericq, III, blz. 143, voetnoot 2);

Overwegende dat de recente evolutie van een deel van de rechtspraak nopens de bewijslast betreffende het gebrek aan conformiteit, geen wijziging heeft gebracht aan de verplichting van de koper wat betreft de maatregelen tot verzekering van de identiteit van de verkochte zaak;

Overwegende dat de koper die verzuimt de nuttige maatregelen te treffen om de bewaring van de waar en om de erkenning van haar identiteit te verzekeren, niet meer ontvankelijk is de degelijke hoedanigheid van gezegde waar te betwisten;

Overwegende dat dit principe zich rechtvaardigt, zowel in de stelling dat de bewijslast op de verkoper rust als in het tegenovergestelde standpunt;

Overwegende dat wanneer — zoals in onderhavig vonnis — de bewijslast op de koper gelegd wordt, de maatregelen tot verzekering van de identiteit van de waar voorkomen als een integrant deel van het bewijs door die koper te leveren;

Overwegende dat wanneer het integendeel de verkoper is die het bewijs van de conformiteit zou dienen te leveren, de verbintenis van de koper, in dit geval, mag beschouwd worden als een voorwaardelijke verbintenis, te weten de verbintenis de waar te betalen «indien zij conform wordt bevonden, namelijk bij deskundig onderzoek»;

Overwegende dat de voorwaarde als vervuld moet beschouwd worden wanneer de schuldenaar van de voorwaardelijke verbintenis — hier de koper — de vervulling van de voorwaarde — hier het deskundig onderzoek — onmogelijk heeft gemaakt (artikel 1178 B.W.);

Overwegende dat het uit het verslag van de aangestelde deskundige blijkt dat de verkoper De Canne bij het deskundig onderzoek onmiddellijk betwist heeft dat de waar welke aan de deskundige werd voorgelegd, de door hem geleverde waar was;

Overwegende dat de deskundige op bladzijde 21 van zijn verslag verklaart, dat hij niet kan verzekeren of de door hem onderzochte balen al dan niet in hun oorspronkelijke staat waren;

Overwegende dat opposant derhalve in gebreke is gebleven het bewijs te leveren van de identiteit van beide partijen goederen;

Om deze redenen :

De Rechtbank, makende melding dat artikelen 2 en 30 tot 42 van de wet van 15 juni 1935 nageleefd werden,

Verklaart niet ontvankelijk het verzet ingesteld door Dame Janine Vermeersch en wijst het dienvolgens van de hand en verwijst eiseres op verzet in de kosten van haar verzet;

Verklaart het verzet van de heer Jackie Martens ontvankelijk doch niet gegrond, wijst het derhalve van de hand, zegt dat het door het verzet bestreden vonnis van kracht blijft en uitvoerbaar blijft in al zijn beschikkingen;

Verwijst opposant in de kosten van zijn verzet en in de andere kosten van het geding.

VREDEGERECHT TE ANTWERPEN

5 februari 1958.

Vrederechter : M. Struyf.

Advocaten : Mrs Fimmers en Lesthaeghe.

Arbeidsongeval. — Vordering tot herziening van de vergoedingen (art. 28; lid 2 Ong. wet). — Vereisten daartoe. — Roekeloos geding.

De bij artikel 28, tweede lid, van de arbeidsongevallenwetten aan het slachtoffer toegekende vordering tot herziening van de vergoedingen, gegrond op een verergering van de gebrekkigheid, onderstelt o.m. de volgende voorwaarden :

1) *een verandering in de toestand van het slachtoffer, die door de rechter bij het uitspreken van zijn vonnis niet was voorzien.*

2) *Deze verandering — d.i. dat nieuwe feit — moet invloed uitgeoefend hebben op de arbeidsongeschiktheid van het slachtoffer, zoals zij was vastgesteld.*

3) *Deze verandering moet een rechtstreeks gevolg zijn van het arbeidsongeval.*

Een op lichtzinnige wijze ingesteld geding is roekeloos.

Hendrickx t/ General Accident Fire and Life Insurance Corporation Limited.

Aangezien de ontvankelijkheid van de vordering onbetwist is;

Aangezien ten gronde de vordering steunt op de bepaling van artikel 28 tweede lid van de arbeidsongevallenwetten, dat aan het slachtoffer een rechtsoverdracht tot herziening van de vergoedingen gegrond op een verergering van de gebrekkigheid toekent;

Aangezien deze vordering onder meer de volgende voorwaarden onderstelt :

1) een verandering in de toestand van het slachtoffer, die door de Rechter bij het uitspreken van zijn vonnis niet voorzien werd;

2) deze verandering, anders gezegd dat nieuw feit, moet invloed uitgeoefend hebben op de arbeidsongeschiktheid van het slachtoffer zoals zij vastgesteld werd;

3) deze verandering moet een rechtstreeks gevolg zijn van het arbeidsongeval (Kluyskens, Contracten, n° 338);

Aangezien aanlegger voorhoudt dat deze verandering of dat nieuw feit bewezen is door :

1) een urologisch onderzoek dd. 20 februari 1956,
2) een hospitalisatie van 3 tot 7 juli 1956,
3) een andere hospitalisatie van 18 tot 23 augustus 1956,

4) het feit dat hij nog steeds in behandeling is bij Dr Peeters;

Aangezien de feiten sub. 1, 2 en 3 niet aan de orde komen vermits zij dagtekenen van vóór het deskundig besluit van de bij ons tussenvonnis dd. 14 maart 1956 in rechte benoemde deskundigen en alleszins van vóór ons eindvonnis dd. 9 januari 1957 bevestigd in beroep door vonnis van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Antwerpen, dd. 19 juni 1957;

Aangezien het feit sub. 4 niet de betekenis heeft van een verandering in de zin voormeld, vermits daaruit niet blijkt dat sedert 19 juni 1957, datum van het vonnis dat de arbeidsgeschiktheid vastgesteld heeft, een nieuw feit tot stand gekomen is welke deze arbeidsgeschiktheid beïnvloed heeft en het rechtstreeks gevolg van het ongeval is;

Aangezien overigens aanlegger geen enkel geneeskundig attest van Dr Peeters of ander bewijsmateriaal overlegt op grond waarvan door ons zou moeten aangenomen dat er sinds het eindvonnis een verandering in zijn toen bestaande toestand ingetreden is;

Aangezien daaruit volgt dat de huidige vordering niet kan toegewezen worden;

Aangezien integendeel moet besloten worden dat deze vordering op lichtzinnige en roekeloze wijze ingesteld werd, zodat de wedereis in hiernabepaalde voege voor toewijzing vatbaar is;

Om deze redenen :

Verklaren de vordering ontvankelijk doch ongegrond, lichtzinnig en roekeloos;

Wijzen aanlegger ervan af en verwijzen hem in de kosten;

Recht doende op de wedereis :

Verwijzen aanlegger, verweerder op wedereis, in het betalen aan verweerder, aanlegster op wedereis, ener schadevergoeding van 500 frank, te vermeerderen met de kosten van de wedereis;

Verklaren dit vonnis uitvoerbaar niettegenstaande elke voorziening.

ARBEIDSGERECHT VAN BEROEP TE ANTWERPEN

12 april 1957.

Voorzitter : M. R. Geysen.

Advocaten : Mrs H. Schiltz en J. Stappers.

Bediendencontract. — Eenzijdige verbreking van de overeenkomst. — De verbeker heeft geen recht op een forfaitaire vergoeding.

Nar luid van artikel 14 van de wet van 7 augustus 1922 doet de rechter uitspraak over de zwaarwichtige reden; indien deze door de rechter niet gegrond wordt bevonden oordeelt hij over de aan de tegenpartij toe te kennen schadevergoeding.

Deze schadevergoeding krachtens artikel 14 is niet de forfaitaire vergoeding van artikel 15.

Indien een belangrijk bedrag aan achterstallig loon verschuldigd is gebleven, heeft de bediende de keuze, ofwel te dagvaarden tot betaling van loon, ofwel de verantwoordelijkheid op zich te nemen om de overeenkomst onmiddellijk te verbreken en als zwaarwichtige reden daartoe in te roepen de achterstal in de betaling van het loon, waarover dan de rechter moet oordelen; indien de zwaarwichtigheid wordt aangenomen, is de onmiddellijke verbreking gewettigd zonder dat de schadevergoeding verschuldigd is door hem, die de overeenkomst verbroken heeft.

Noch artikel 14, noch de parlementaire geschiedenis der wet kent een forfaitaire vergoeding toe aan hem, die een zwaarwichtige reden inroept om de overeenkomst te verbreken.

Alleen in uitzonderlijke gevallen laat het gemeen recht op grond van artikel 1382 B.W. toe schadevergoeding te vorderen.

Crasborn en Schiltz t/ Van Goethem M.

Aangaande de rechtspleging en de ontvankelijkheid van het beroep :

Overwegende dat de akte van beroep getekend werd ter griffie op 24 juni 1954 zowel tegen het vonnis bij verstek van 7 april als tegen dit van 9 juni 1954;

Overwegende dat beide beroepen ontvankelijk zijn; dat het eerste vonnis bij verstek ten gronde werd gewezen en het tweede binnen de regelmatige termijn ingestelde verzetakte, bij verstek, afwijst (verstek bij vergissing betiteld ontslag van rechtsingang, alsof het tegen de oorspronkelijke aanlegger was gewezen);

Overwegende dat, wanneer men de uitgften der twee vonnissen onderzoekt en de stukken der rechtspleging, men vaststelt dat het vonnis bij verstek van 7 april 1954 werd geveld op een dagvaarding van 5 december 1953 die de zaak inleidde voor de zitting van 9 december 1953 (deze dagvaarding bevindt zich in de bundels der twee partijen) en dat het verzet van beroepster in dato van 20 april 1954, tijdig betekend werd 4 dagen na de betekening van het eerste verstekvonnis van 7 april (betekening die geschiedde op 15 april) (Cfr. artikel 82) met dagstelling voor de zitting van 12 mei 1954;

Overwegende dat uit geen enkel stuk der rechtspleging blijkt dat de twee zaken regelmatig zouden zijn ingeschreven op de rol der zittingen van 7 april 1954 en 9 juni 1954, waarop de verstekvonnissen werden geveld; dat het Arbeidsgerecht van beroep hieruit enkel kan afleiden dat de beide verstekvonnissen nietig en zonder waarde zijn, als zijnde geveld in

afwezigheid van beroepster en zonder dat deze, door een regelmatige proceduuraakte, zou uitgenodigd zijn te verschijnen op de zittingen van 7 april en 9 juni, zodat het elementair principe van de rechten der verdediging niet werd in acht genomen op het ogenblik waarop de gevolmachtigde van beroepene een beslissing bij verstek uitlokte, die formeel in strijd is met de beginselen der verdediging en met de beschikking van artikel 81 der organieke wet van 9 juli 1926;

Overwegende dat het niet opgaat, zoals beroepene in zijn besluiten aanvoert « dat het verstekvonnis werd verleend en indien beroepers menen dat daarbij zekere regelen werden overtreden, het hier behoort bij de bevoegde instanties hun beklag te doen »; dat inderdaad het aan de partij is, in wier proceduur leemten zijn, hun onregelmatigheid te dragen, vermits zij zelf deze proceduur leidt en enkel de rechtbank mag verzoeken haar een titel te geven indien zij zich heeft verzekerd dat alles in orde is; dat de bevoegde instantie juist het Arbeidsgerecht van beroep is en dit, zelfs van ambtswege, de nietigheden dient op te merken die in de proceduur voor de eerste rechter geslopen zijn; dat, ten andere, beroepene enkel schijnt op het oog te hebben gehad, zonder discussie mogelijk te maken, beslissingen bij verstek uit te lokken, zonder ook zelf de bewijzen te moeten leveren die de wet aan elke aanleggende partij oplegt; dat ten overvloede de eerste rechters met zo weinig zorg bij verstek uitspraak deden, dat zij zelfs niet hebben bemerkt dat de inleidende dagvaarding geen machtiging van beroepster door haar echtgenoot vroeg en dit argument nochtans van openbare orde is, terwijl het uit het lezen van het exploit bleek, dat « dame Jozef Schiltz, geboren Crasborn Maria-Helena », die dus gehuwd was, werd vervolgd, zonder tussenkomst van haar echtgenoot, wat de nietigheid moest meeslepen van het vonnis, ingevolge een beschikking van openbare orde; dat het tweede vonnis, alhoewel de Werkrechtersraad de macht heeft de gehuwde vrouw te machtigen om in rechte te treden ingevolge artikel 41 der wet van 10 maart 1900, ook dit punt, alhoewel bij verstek vonnissende, uit het oog heeft verloren, trots zijn karakter van openbare orde;

Ten gronde :

Overwegende dat partijen akkoord zijn dat zij, sinds minstens 3 jaar, in lopende rekening zijn; dat de beroepene de boekhouding hield en de kas; dat partijen echter niet akkoord zijn aangaande de eindafrekening van lonen en door beroepene voorgewende voorschotten;

Overwegende dat het dus noodzakelijk is, des te meer dat de bediende als zwaarwichtige reden voor de onmiddellijke verbreking door hem van het dienstcontract inroept dat de patroon gedurende verscheidene maanden zijn wedde niet zou betaald hebben, een deskundige te gelasten de afrekening tussen partijen op te maken en onder meer juist te bepalen of en hoeveel achterstel van wedde er was op het ogenblik der verbreking (brief van bediende de dato 4 december 1952); dat hieruit zal blijken of de rekening van de bediende crediteur is of desgevallend debiteur en voor welke bedragen;

Overwegende dat, indien de bediende geen schuld-eiser was, zoals de patroon aanvoert, of enkel een onbelangrijk bedrag te trekken had, wegens achterstallig loon, er geen reden bestond om het dienstcontract onmiddellijk te verbreken;

Overwegende dat, naar luid van artikel 14, de rechter uitspraak doet over de zwaarwichtige reden;

dat, indien de zwaarwichtige reden niet door de rechter gegrond wordt bevonden, deze oordeelt over de aan de tegenpartij toe te kennen schadevergoeding : « La lettre sera évidemment adressée à la partie contre laquelle il y a des plaintes sérieuses; si celles-ci ne semblent pas fondées au destinataire, elle a la latitude de s'adresser au juge et de demander, le cas échéant, des dommages-intérêts » (Verslag der Commissie van nijverheid en arbeid, Senaat 14-2-22, in Doc. parl. 1921-1922, n° 23; Léger & Crockaert, Le contrat d'emploi, 1923, n° 254; Tijdschrift voor sociaal recht 1948, bl. 101);

Overwegende dat deze schadevergoeding ingevolge artikel 14 niet de forfaitaire vergoeding is van artikel 15 : « Les articles 15 et 16 déterminent les indemnités à payer à la partie lésée en cas de dénonciation irrégulière du contrat d'emploi. Il y a lieu d'observer ici que les mots « sans juste motif » ne se rapportent pas aux motifs graves prévus à l'article précédent (artikel 14). Ce sont deux situations différentes réglées chacune séparément » (Verslag der Commissie, Senaat, 14-2-22, Doc. parl. 1921-22, n° 23; Lger & Crockaert, n° 262; Tijdschr. soc. recht 1948, bl. 98);

Overwegende dat, indien er een belangrijk achterstel bestond, de bediende de keuze had ofwel reeds vroeger te dagvaarden tot betaling van loon (in plaats van, zoals hij aanvoert, maanden te wachten), ofwel de verantwoordelijkheid te nemen van onmiddellijk te verbreken en als zwaarwichtige reden het achterstel van betaling in te roepen, waarover dan de rechter moet oordelen en, indien de zwaarwichtigheid aangenomen wordt, de onmiddellijke verbreking gewettigd is, zonder dat schadevergoeding verschuldigd is door hem die verbrak;

Overwegende dat geen enkele wetsbepaling hem nochtans het recht geeft daarenboven de forfaitaire opzegvergoeding te eisen; dat inderdaad, in casu de bediende artikel 15 niet kan inroepen : de werkgever heeft niet verbroken, doch had regelmatig opzeg gegeven;

Overwegende dat noch artikel 14, dat de bediende inroept in zijn besluiten als basis voor zijn eis van 3 maanden opzegvergoeding, noch de voorbereidende werken der wet (zie hierboven), een forfaitaire vergoeding toekennen aan hem die de zwaarwichtige reden inroept om zelf te verbreken;

Overwegende dat alleen het gemeen recht, in uitzonderlijke gevallen, toelaat op basis van art. 1382 B.W. (bijv. wegens beledigende doorzending) schadevergoeding te vorderen en dit mits de oorzaak en het bedrag der schade te bewijzen en de vordering hierop te steunen;

Overwegende dat in beginsel op beroepene de last rust van het bewijs, naar luid van artikel 1315 B.W.;

Overwegende dat tot hiertoe, buiten zijn eigen beweringen, beroepene dit bewijs niet heeft geleverd; dat overigens, in strijd met wat beroepene aanvoert, het beroep heel de zaak voor het Arbeidsgerecht van Beroep in heel haar draagwijdte aanhangig maakt en niet enkel ontvankelijk zijn de beweegredenen ingeroepen in de exploten van verzet; dat in beroep dus alle argumenten mogen worden voorgebracht voor zoveel zij betrekking hebben op het verweer tegen de inleidende vordering en ook als tegeneis hiertegen kunnen gelden;

Overwegende dat beroepene in zijn besluiten van beroep het bewijs aanbiedt van zekere feiten, namelijk het bewijs van een overeenkomst betreffende het verhogen van zijn oorspronkelijke wedde tot 4.350 fr. per maand; dat beroepster onder meer aanvoert dat beroepene, ten einde zich een hoger pensioen te ver-

zekeren, haar de toelating vroeg om namelijk aan de Rijksdienst voor maatschappelijke zekerheid hogere bijdragen uit te betalen dan deze die met zijn werkelijk overeengekomen loon overeenstemden; dat dus dient aangesteld een deskundige-rekenplichtige gelast, als scheidsrechter-verslaggever, de nodige gegevens aan de rechtbank te verschaffen om, met kennis van al de feitelijke omstandigheden der zaak, deze te beslechten;

Om deze redenen,

Het Arbeidsgerecht van beroep voor de provinciën Antwerpen en Limburg, Kamer voor Bedienden, alle andere en strijdige besluiten verwerpend, ontvangt het beroep en er over recht doende, zegt voor recht dat de twee vonnissen bij verstek, door beroepene voor de eerste rechter bekomen, nietig zijn en zonder waarde tegenover beroepster; beveelt aan beroepene de bewijzen te leveren hem door de wet opgelegd betreffende de verschillende vorderingen door hem gevormd; benoemt als scheidsrechter-verslaggever, Mr Tervoren, Hertoginstraat 48, Antwerpen, deskundige-boekhouder, ten einde, met inachtneming der beginselen in het huidig vonnis uiteengezet, de boeken en al de bescheiden te onderzoeken die hem door partijen zullen worden medegedeeld en in een met redenen omkleed verslag het Arbeidsgerecht van beroep in te lichten over de verschillende punten hierboven vermeld en alle inlichtingen te verstrekken van aard om de rechtbank in te lichten over de feitelijke omstandigheden van het geding;

Gezien de nietigheid der beide vonnissen waartegen beroep, zegt van gener waarde de rechtspleging door beroepene op basis van deze vonnissen gevoerd en verklaart ze nietig, met veroordeling van beroepene tot al de kosten dezer proceduur, met uitzondering van de inleidende dagvaarding die wordt behouden als basis van de eis en waarvan de kosten worden voorbehouden.

Verzendt de zaak voor verdere behandeling tot na het nederleggen van het verslag van de scheidsrechter-verslaggever, om alsdan opnieuw regelmatig ter zitting te worden aanhangig gemaakt.

Behoudt de verdere kosten voor.

POLITIËRECHTER TE BRUSSEL

2e Kamer. — 6 juli 1954.

Rechter : M. Parein.

Taalgebruik in gerechtszaken. — Nietigheid van in strijd met de wet in het Frans gestelde processtukken.

Volstreekte nietigheid van akten van onderzoek van een geneeskundig verslag en van een proces-verbaal, alle in het Frans gesteld, ofschoon de verdachte Nederlandssprekend is.

De Wit.

Aangezien de akten van onderzoek in het frans werden opgesteld dan wanneer de agenten zich konden rekenschap geven dat de moedertaal van de beklaagde het nederlands was;

Aangezien verder bij het onderzoek door de geneesheer, deze laatste vaststelt dat de beklaagde nederlands spreekt; dat hij desondanks zijn geneeskundig verslag in het frans opstelt;

Aangezien ten laatste een P.V. van 21 februari 1954, n° 572, niettegenstaande het feit dat beklaagde reeds het nederlands als taal gekozen had, toch nog in het frans opgesteld werd;

Aangezien deze bovengehaalde stukken indruisen tegen de bepalingen van artikels 11, 31, 32 en 33 van de Wet van 15 juni 1935; dat derhalve deze akten volstrekt nietig zijn.

NOOT : Bovenstaand vonnis is in hoger beroep door de Correctionele Rechtbank te Brussel bevestigd bij vonnis van 22 juli 1954.

BIBLIOGRAPHIE

Hof van Justitie van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal. — Jurisprudentie van het Hof van Justitie. — Deel III, 1957. — Luxemburg, Villa Vauban, 272 p.

Het derde deel der Jurisprudentie van het Hof van Justitie der Europese Gemeenschap voor kolen en staal is zopas verschenen in Nederlandse tekst.

Volgens het reglement van het Hof wordt deze jurisprudentie gepubliceerd in de officiële talen van de gemeenschap, namelijk Duits, Frans, Italiaans en Nederlands.

Het boek is op luxueuse wijze uitgegeven. Het bevat de teksten betreffende vijf zaken die aan het Hof werden voorgelegd en geeft telkens, naast het vonnis, de conclusies van de Advocaat-Generaal.

Uiterst belangrijke vragen betreffende de Gemeenschap voor kolen en staal worden in deze vonnissen opgelost en deze jurisprudentie, zoals degene gepubliceerd in de vorige delen, legt een stevige basis aan de toekomstige activiteit van de gemeenschap.

M. Taquet en J. Degrez. — La pension de vieillesse des travailleurs indépendants. — Maison Ferd. Larcier, Brussel. — 1958. — 394 p.

Dit boek is niet alleen van belang voor de grote schaar der onafhankelijke werkers; het heeft ook een bijzonder belang voor de advocaten die meestal door bemiddeling van de door het Verbond der Belgische Advocaten opgerichte Voorzorgskas onder toepassing van deze wet vallen.

In achtereenvolgende hoofdstukken wordt het toepassingsveld van de wet, de verplichtingen van degenen die er aan onderworpen zijn, de voordelen, die door de wet verzekerd worden onderzocht en een afzonderlijk hoofdstuk wordt gewijd aan het recht van de feitelijk of echtgescheiden echtgenoten.

Het werk wordt besloten door een uiteenzetting aangaande strafbepalingen en het administratief beheer van de wettelijke regeling.

Deze vrij ingewikkelde stof wordt met grote duidelijkheid door de auteurs uiteengezet en het boek zal voor alle belanghebbenden een uitstekend vade mecum zijn.

ERRATUM

In het n° 31 dd. 27 april 11. van het Rechtskundig Weekblad werd een artikel gepubliceerd van de Heren O. Coenen en L. Van Orshoven betreffende « Het rechtsstatuut van het ongeboren kind in vergelijking met de Nederlandse, Duitse, Zwitserse wetgevingen.

Tengevolge van een spijtige vergissing van de drukkerij zijn er in dit artikel twee paragrafen weggevallen, namelijk in kolom 1678 tussen de 5de en 6de paragraaf.

Wij geven hierna de ontbrekende tekst :

« ...bruikbaar criterium.

Anders is het gesteld met de vereiste van de *levensvatbare geboorte*. Frankrijk en België zijn de enige landen waar deze voorwaarde nog wordt gesteld. Dit vereiste sluit in dat een kind dat vroegtijdig geboren wordt, of waarbij zekere levensnoodzakelijke organen ontbreken of misvormd zijn, zodat het niet bekwaam is om te blijven leven, geen rechten kan verwerven.

Men kan aanvaarden dat aan te vroeg geboren kinderen, die nog in embrionale toestand verkeren, geen rechtsbekwaamheid wordt toegerekend. Los van de moederschoot kunnen zij immers niet bestaan. Maar deze kinderen worden reeds uitgesloten door het vereiste der levende geboorte. De voorwaarde der levensvatbaarheid is hier dus overbodig.

Van de andere kant... »

Onze lezers zullen wel aan het artikel de nodige verwijzing willen aanbrengeen.

TIJDSCHRIFTEN

Nederlands Juristenblad : afl. 20 - 17 mei 1958 :

Mr. Ch. Th. Hermans, Toevoeging ook aan veroordeelden. — Prof. Mr. J.H. Beekhuis, Een interessante beslissing van de Egyptische Conseil d'Etat. — Mr. A. J. de Bruin, De Eerste kamer. — Mr. J.Th. Smalbraak, Een leemte in de overgangsregeling in de Pachtwet ?

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-ambt en Registratie : n° 4538 - 17 mei 1958.

Prof. Mr. J.C. van Oven, Bezit en bezitsbescherming in het ontwerp Burgerlijk Wetboek (II). — Boekbespreking door Mr. J.W. Bosch : De Cope, bijdrage tot de rechtsgeschiedenis van de openlegging der Hollands-Utrechtse Laagvlakte, door H. van der Linden. — Mej. Mr. A.A.L. Minkenhof, Overzicht der Nederlandse Rechtspraak, Familierecht (I).

Journal des Tribunaux : n° 4194 - 18 mai 1958 :

Marcel La Haye et Jos Vankerckhove, Le louage de choses. — Rechtspraak.

Revue de Droit Familial : n° 1 - 1er trimestre 1958 :

Législation. — Jurisprudence. — Bibliographie : La procédure des mesures protectrices de l'union conjugale, par René Des Gouttes.

Revue de l'administration et du droit administratif de la Belgique : 5me livraison - 1958 :

Responsabilité. — Bibliographie. — Commission d'assistance publique. — Cultes. — Enseignement. — Enseignement primaire. — Finances publiques. — Loi communale. — Voirie et constructions. — Revue de la jurisprudence.

Revue pratique du Notariat Belge : 2422e livr. - avril 1958 :

Léon Collins et Marie Claire Escarmelle-de Leuze, Droits d'enregistrement en matière foncière au Congo-belge. — Commentaire du Décret du 14 février 1956.

Revue internationale des Sciences administratives : n° 1 - 1958.

Henry Puget, Le nouveau droit de l'énergie atomique. — Brian Chapman, Politics and Administration. — Emanuel Iserzon, La réforme de la procédure administrative non contentieuse en Pologne. — M.-A. Flamme, The Institutional structure of European economic integration. — Antonio Pedrosa Pires de Lima, La función de los órganos de la Administración descentralizada en la vida política y administrativa en Portugal. — Allon Peebles, The Director's operation of a Canadian Federal Government Branch.

Revue Française de science politique : n° 1 - 1958 mars :

Charles Morazé, Les Français et la République, un an après. — Joseph Klatzmann, Comment votent les paysans français. — Paul Marie Gaudemet, L'Autonomie camerounaise. — S. Rokkan, U. Torgersen, H. Valen, G. Dupeux, Les élections norvégiennes du 7 octobre 1957. — Duncan MacRae Jr, Une analyse factorielle des préférences politiques. — François Chevalier, Le Mexique contemporain : état des travaux. — Samuel M. Osgood, Charles Maurras et l'Action française : état des travaux américains. — Jacques Chasal, La France systématique, ou quelques études sur la France de la IVe République.

Recueil Dalloz : 18e cahier - 14 mai 1958 :

M. Pédamon, Le régime contemporain des clauses monétaires.

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"